

L'ESTEL

de Mallorca

ANTIC S'ARENAL DE MALLORCA

EL DIARI DELS MALLORQUINS

ANY XV. NÚMERO 341

15 DE JUNY DE 1996

PREU: 200 PTS

anys lleials a Mallorca

Ventura Rubí i el batle Barrachina poden acabar dins la presó

Ventura Rubí, responsable de la parcel·lació il·legal de ca s'Hereu de Son Servera.

Francesc Barrachina, el batle de Son Servera que, amb el nou Codi Penal a la mà (art. 320), pot acabar molt malament per no combatre amb contundència l'urbanisme il·legal

La parcel·lació que s'està portant a terme a la zona de Son Servera denominada Ca s'Hereu és del tot il·legal. Des de l'any 1990, tant el GOB com el PSM han vingut denunciant aquesta il·legalitat sense que les autoritats hagin decidit actuar d'una forma contundent. Amb l'entrada en vigor del nou Codi Penal, l'urbanisme il·legal és castigat amb la presó per als promotors i propietaris dels terrenys venuts, constructors (mestres d'obra, llanterners, electricistes, etc, que hi han participat), tècnics superiors implicats (arquitectes, aparelladors o enginyers agrònoms) i les autoritats (el batle Francesc Barrachina i el regidor d'urbanisme Miquel Servera) i funcionaris que fan els ulls grossos davant la política de fets consumats (més informació a les pàgines centrals). **Jaume Sastre** Ω

De l'Aeroguia del Litoral de Mallorca (la guia més completa i pràctica) editada per Planeta i presentada a les instal·lacions del Reial Club Nàutic de Ciutat la setmana passada.

Freedom Spanish optative

No to the imposition of spanish
Spanish volunteer and optative

We are in Europe

We want english or german
better then spanish

In Spain, spanish
In Mallorca, catalan

SUMARI

- 2 Foc i Fum
- 3 L'esperit republicà
- 4 L'antifranquisme
- 6 Parlem clar i llampant
- 6 Opinió
- 8 Ball de bot
- 12 Urbanisme il·legal
- 14 Religió
- 18 Les drogues
- 19 Llibres i teatre
- 20 Parlem clar i llampant
- 21 Carn capolada
- 22 Cuina de na Tonina
- 23 Gloses

Serverins! Serverines!

ABANS DE COMPRAR PARCEL·LES DE CA S'HEREU, INFORMAUVOS BÉ PERQUÈ SÓN DEL TOT IL·LEGALS I TAMBÉ PODEU ACABAR DINS LA PRESÓ

Consulta amb l'arquitecte municipal **Carlos Fernández Salaverri**
Horari d'atenció al públic, dimarts i dijous de 10'30 a 14'30 a l'Ajuntament.

Especial dedicat a Son Servera, Cala Bona, Cala Millor i sa Coma. Si vos ha agradat, telefonau al 26 50 05 i el vos enviarem cada quinze dies.

Freiheit Spanisch optativisch

Wir sind gegen die unterrischt
der Spanisch
Spanisch voluntir und optativisch

Wir sind in Europa

Wir volen besser Deusch
oder Englisch als Spanisch

In Spanien, Spanisch
In Mallorca, Katalanisch

Foc i Fum

MATEU JOAN I FLORIT

• Na Maria del Monte està contractada per cantar durant les festes de sant Joan a Son Cervera. Com que estam tan mancats de cultura hispànica! L'ajuntament del PP contribueix d'aquesta manera a la normalització lingüística que patrocina el Govern Balear.

• Jo també dic que en Ventura Rubí és el Roldán de Sencelles. Maria-Antònia Vidal i Company. Ciutat.

• Els joves d'esquerra nacionalista-PSM es converteixen en el primer grup polític de les illes Balears que té presència a internet. A les seves pàgines web es pot trobar informació sobre ells, resultats del partit a totes les eleccions, presència als municipis de Mallorca, agenda d'activitats i enllaços a altres llocs interessants. L'apartat més innovador és la possibilitat d'afiliar-se virtualment per mitjà d'internet. La seva adreça internet és <http://www.wmaster.es/jenpsm> i la de correu electrònic és jenpsm@jet.es.

• Jo també opín que en Ventura Rubí és el Roldán de Sencelles. Marcel·lí Costa i Tovar. Ciutat.

• El nou codi penal augmenta la repressió en aspectes com la insubmissió o l'okupació. A partir d'ara no podrem insultar el rei ni la seva família, ni la policia. Tampoc les dones no podran avortar lliurement. És un codi molt més dur i restrictiu que l'anterior, que afecta directament drets "democràtics" com la llibertat d'expressió. Aquest codi s'ha

fet per adaptar-se al model europeu que ja funciona a països com França, Alemanya, etc. Vegem-ne alguns articles:

Article 533: Les ofenses a Espanya, o als seus símbols o emblemes, es castigaran amb multes de set a dotze mesos.

Article 470: Les calúmnies o injúries contra qualsevol membre de la família reial seran castigades amb multes de sis a vint-i-quatre mesos. S'imposarà la multa de 6 a 14 mesos al qui utilitzàs la imatge d'algun membre de Regència, de qualsevol forma que pogués danyar el prestigi de la Corona.

Article 506: L'objector que, cridat al compliment del servei, no es presentàs sense causa justificada, serà castigat amb pena de presó de 6 mesos a 2 anys.

Article 194: El particular que entràs a casa d'altri o que hi habitàs contra la voluntat del seu habitador, serà castigat amb la pena de presó de 6 mesos a 2 anys. Si els fets s'executassin amb violència la pena serà d'un a quatre anys de presó i multa de sis a dotze mesos.

• Ho he escrit en diferents ocasions i ho torn a repetir: En Ventura Rubí és en Roldán de Sencelles. Antoni Martiàñez i Lliteres. Portocristo.

• També és n'Arrancapins o en Roegamuntanyes, que ven solars a la urbanització il·legal de "les Parcel·les", a Son Cervera. Fa temps va demanar subvencions per fer tallafocs a un pujol entre Son Cervera i Cala Millor, que en

realitat fou un carrer per pujar al capdamunt del puig. Ara, amb el nou codi penal a la mà, l'autoritat el podrà castigar amb tot el rigor per les seves malifetes.

• Arreu de la vorera de mar de Mallorca, quantitat d'argentins hi han obert negocis. Són néts i renéts de gent de l'antiga Confederació Catalano-Aragonesa, on estava inclosa mig Itàlia amb les seves illes, que emigraren a Bons Aires, A Rosario, a Tucuman... i ara tornen a les seves arrels, però no com assalariats. Els seus repadrins foren emprenedors i ells en són els seus hereus. Benvinguts, compatriotes!

• Jo també pens que en Ventura Rubí és en Roldán de Sencelles. Jaume Simonet i Borràs. Ciutat.

• Uns altres europeus que s'estableixen arreu de Mallorca són els alemanys: manescals, òptics, restauradors, informàtics, etc, els quals obrin les seves botigues i les omplen de parroquians. Gent jove i emprenedora amb ganes d'integrar-se a Mallorca. Es fan subscriptors de L'ESTEL i ens posen anuncis. Els alemanys no ens han fet mai la guerra -llevat de la invasió vàndala que serví per foragitar els romans. Benvinguda aquesta invasió pacífica de gent culta i rica que ens ve del nord!

• Jo també dic que en Ventura Rubí és en Luis Roldán de Sencelles. Antoni Llompart i Maura. Inca.

• N'Antonia Lucena, subscriptora, que viu al Secar de la Real, ens telefona per donar suport al president Cristòfol Soler, un home que estima Mallorca, un home que va fer costat als mallorquins a la manifestació per l'autogovern a la plaça Major de Ciutat de fa unes setmanes, fagocitat de la presidència pels "mallorquins" bandarres i mafiosos del seu propi partit.

• Ja també crec i afirm que en Ventura Rubí és en Roldán de Sencelles. Jaume Negre i Vic. Ciutat.

• Amb motiu del primer centenari de la primera església de s'Arenal, dia 15 de juny, que cau en dissabte, a les 20'30 hores, a la

capella antiga hi haurà una taula rodona sobre "La nostra església com a punt de trobada i unió dels arenalers".

• A propòsit de la dimissió del president Soler, el nostre col·laborador Miquel López Crespi afirmava a *Balears*: "Malgrat que sempre he estat crític amb el PP, darrerament s'havien fet passes encertades en el camí de la normalització. Pens que això ha valgut a Soler la seva defenestració pels sectors més reaccionaris."

• L'escriptor Antoni Serra es mostrava sorprès i consternat pel mateix motiu: "Era la primera vegada que el Partit Popular es plantejava seriosament temes com la llengua. Això és un triomf del canyellisme que s'hi oposava. Com a ciutadà em sent perseguit."

• Ens arriba una carta que diu: "Estimats amics de l'ESTEL, sóc subscriptor de L'ESTEL. Nom Joan C. Ribes, c/ Eduard Urgorri de s'Indiateria, subscriptor i admirador. Anem al gra.

Fa molt de temps, a un ministre d'Alemanya, un admirador seu li va regalar un bolígraf, supòs que d'or. D'aquest obsequi en va arribar a tenir coneixement l'oposició, la qual féu el comentari que si acceptava un petit regal, era capaç de rebre'n de més importants. Davant d'aquesta suposició, el ministre va dimitir.

Ara bé, Zeus i Torcal, Brokerval, Túnel, Calvià, Bon Sosec, Fundació (varen omplir de magraners Son Pax, perquè un fill del fatídic Canyelles és titulat de no sé què) MAGRANERS, Senyor!! i aquí no dimiteix ningú. I el Fatídic va fent. Una vegada, i repetesc allò de Fatídic, va anar a l'estranger i quan va tornar, va sortir a l'Informatiu Balear i li preguntaren: "Com ha anat el viatge?" I va dir talment: "Dios mediant haurà estat *aprovechat*." Autèntic. I diuen els seus que té carisme! La mare que em va parir! Si no fos d'aquesta comunitat em faria riure; essent de les Balears, em fa plorar. N'hi ha per llançar un SOS, però a qui? Amics, seguuiu, adéu."

• Jo també pens que en Ventura Rubí és el Roldán de Sencelles. Joan Antoni Estades de Montcaire i Bisbal. Fornalutx. Ω

Llorenç Capellà: **Alguns sectors del PP li cerquen les pesigolles al President Soler per haver respost en català a l'interrogatori del jutge Castro entorn del cas Calvià i l'acusen de falta de sensibilitat. Més els convindria reclamar-la amb la mateixa vehemència al senyor Castro que, amb la seva obstinació a parlar castellà, demostra tenir-la als peus.**

ΩΩΩ

Jordi Pujol: **Jo no represent un risc de subversió secessionista quan estic de viatge per l'estranger, perquè dorm a les ambaixades, em poden controlar a quina hora torn per la nit i l'ambaixador m'acompanya a tot arreu.**

ΩΩΩ

Gregori Mir, afectat de la Síndrome d'Estocolm: **No sé veure la viabilitat d'una Padània independent. Bossi em sembla un personatge imprecís.**

ΩΩΩ

Ana Arregui, dona d'un ertzaina cremat a un atemptat d'ETA: **Els bascos acabarem matant-nos entre germans si entram dins el joc dels violents. Estam enfonsant la nostra pròpia terra.**

ΩΩΩ

Santiago de Mora-Figueroa, president de l'Instituto Cervantes: **L'espanyol té un cert aire tercermundista.**

ΩΩΩ

Aitken Clark, president de la Federació de Parcs Nacionals i Naturals d'Europa: **Les maniobres militars de Cabrera no són una bona idea.**

ΩΩΩ

Gerard Quintana, cantant del grup *Sopa de Cabra*: **El rock català va sortir d'una manera espontània a diverses comarques de Catalunya, no va ser un invent.**

MALLORCA BALLA A EL DORADO

Dia 15 de juny GRAN FESTA DE BALL MALLORQUÍ

A càrrec de les escoles de Ball Mallorquí

Organitzat per la Revetla de Sant Antoni i patrocinat per El Dorado

Concentració a les 16,00 i cercaviles per dins el recinte de El Dorado.

Presentació General i seguidament actuació de les escoles.

A les 22,00: GRAN BALLADA POPULAR A CÀRREC DE SA REVETLA

Convidam tot Mallorca a aquest dia de germanor.

NOTA: Com a conseqüència del rebombori causat per les columnes Han dit..., De bona font, Sabieu què...?, Forasterades, Pugen i Davallen, i davant possibles demandes judicials, d'ara endavant es responsabilitzen d'aquestes seccions Josep Palou i Jaume Sastre.

EP!!!

PARES, EDUCAU-ME EN CATALÀ, A MALLORCA HI HA EL MEU FUTUR

L'esperit republicà

EN JOAN QUETGLES, professor de Filosofia

Els crims contra la humanitat de l'Església Romana (III)

Recordem que hi ha una historiografia abundant i autoritzada on es palesa el particular alt nivell de criminalitat de la Jerarquia Romana, nivell que la situa a un dels primers llocs del rànquing mundial. I recordem també que la **Jerarquia actual mou el seu immens exercit ideològic amb la intenció d'amagar o justificar els seus actes nefastos.** En aquest article tractaré el **Crim contra la Humanitat, el GENOCIDI, crims les conseqüències dels quals s'arrosseguen fins als nostres dies.**

3r. Crim contra la Humanitat. El genocidi. La GEC el defineix com "extermini d'un poble o d'una ètnia"; i també diu: "Hom reconeix també com a genocidi els actes que tendeixen a impedir el lliure i natural desenvolupament biològic, espiritual, polític, lingüístic i cultural d'un grup humà determinat."

No he de resumir aquí els fets que descriu la historiografia seriosa i que és a l'abast de tothom. Solament he de fer uns subratllats.

Genocidi de les comunitats jueves a la Corona de Castella i a la Corona d'Aragó. Primer a Castella, i tot seguit a Catalunya, els calls jueus foren assaltats per avalots de caire popular. El 9 de juliol de 1391, a València; el 2 d'agost, a Ciutat de Mallorca; el 5 d'agost, a Barcelona. (Per cert, he d'assenyalar el que diu En Jaume Riera i Sans, a *La destrucció del call de Barcelona*: "...El veguer i els prohoms es disposaven a fer justícia sumària d'una dotzena d'homes castellans -convictes d'incendi, furt i assassinat- que tenien presos.") Els jueus foren saquejats i, a continuació, obligats a bate-

jar-se i a declarar-se cristians. Els indecisos foren degollats. **Aquest genocidi s'allargà més d'un segle.**

Hom podria pensar, innocentment, que aquestes males pràctiques eren excessos de la plebs canalla de les ciutats en conflicte social permanent. **Però, aquesta "innocència", a hores d'ara, és culpable de falsa consciència. No s'hi val vèncer el mal, ignorant el mal. Les classes populars del Sud formades i dirigides ideològicament per l'Església de Roma foren un dòcil instrument al servei dels dissenis genocides de Roma. Era el Papa de Roma i els quaranta mil teòlegs romans els qui s'impacientaven per la tardança. Volien la desaparició dels no-cristians de la Cristiandat.** Quina gràcia! Els beats catalans tan cofois del frare dominicà En Vicent Ferrer, de la ciutat de València, campió de la croada contra jueus i musulmans, els quals eren obligats a assistir als seus colossals espectacles de "mística missionera"! Per suposat, aquest personatge al·lucinant també va ser declarat *sant* pel Papa de Roma. I continua al santoral actual.

Genocidi contra la nació d'Al Andalus i contra la nació valenciana-musulmana. Va correspondre a la mateixa estratègia de Roma, però en una escala genocida grandiosa, no contra unes petites comunitats -com eren els calls- sinó contra nacions senceres musulmanes. **El que continuen amagant els llibres de text espanyols d'història -o els llibres de sants i beats- és que els denominats musulmans o àrabs, a Andalusia o a València, era la totalitat de població d'aquestes terres, una po-**

blació que era l'autòctona, els descendents biològics de les antigues poblacions pre-romanes. Aquests mals llibres d'història continuen al servei dels interessos del Romà.

La realitat històrica és clara. El 15 de juny de 1524, En Climent VII envià una butlla a l'Inquisidor general insistint en la conveniència de transformar les mesquites en temples catòlics i que els musulmans batejats per la força havien de fer com si fossin cristians. Reunida una junta de teòlegs -els màxims representants de la "Ciència" espanyola-, per 21 vots contra 1, la junta va ésser favorable a la butlla papal. Els dissenis no podien ésser més clars. El bisbe de Guadix, com a executor de la Inquisició, comminava tots els musulmans del Regne de València a sotmetre's a l'obediència de l'Església de Roma, sota pena de mort i confiscació de bens.

A hores d'ara, els teòlegs romans i els intel·lectuals espanyols continuen sense trobar una solució satisfactòria per a justificar el Gran Genocidi. Haig de dir que, en aquesta difícil empresa, no els manca el concurs de teòlegs i de beats catalans.

Al 1996, la Jerarquia romana i el Ministeri d'Educació i Ciència espanyol continuen, com sempre, fent conxorxa de manera que els llibres de text dels centres escolars continuïn fent l'ocultació de la realitat històrica. **Els llibres de text, fetes honroses excepcions, continuen fent espanyolisme indigne i barroer i, el que és més greu, tracten de justificar la interminable història dels genocidis hispano-catòlics. Amb especial dedicació a amagar els responsables últims de**

les Grans Massacres: El Trono i l'Altar, es a dir, l'aristocràcia, els reis, el Papa i l'Església Romana en bloc. Ho solen despatxar en una sola pàgina aquests llibres infectes que es donen als escolars. Un botó de la mostra és el llibre d'Ha. d'Espanya de 3r. de BUP de l'Editorial Ecir, d'amplia difusió, respecte dels genocidis, fa justificacions sentimentals d'aquesta manera: "...el profund sentiment antijueu va anar creixent al compàs de la crisi...", "el violent antijudeisme i...l'hostilitat contra els conversos", "...Els jueus eren considerats, tant per la massa com per l'Església, culpables de la crucifixió de Crist (eren, doncs, el poble deïcida)...", "...els progoms i els assalts... foren de cada vegada més freqüents...malgrat de la protecció que gaudien per part dels monarques tant a Castella com a Aragó." **Oh, i tant que els varen protegir els Reis Catòlics! Al 1492, varen promulgar l'expulsió dels jueus de tots els seus regnes! En un termini de sis mesos aquella pobra gent desvalguda se'n havia d'anar no sabia on!**

Deixant de banda les nombroses cavernes que s'esforcen per mantenir l'obscurantisme i els prejudicis reaccionaris, la Universitat hispana i els historiadors hispanos i els teòlegs romans s'esforcen a sortir de les cavernes i cercar fórmules de compromís en comptes de presentar un discurs de la Història més adaptat a la historiografia científica. Però dubto que se'n puguin sortir. Els mecanismes de control del sistema d'ensenyament, inclòs l'universitari, continuen sota control i vigilància de l'oligarquia, que és ultra-espanyolista i romana. Ω

Mª de la Pau Janer, escriptora: **Ningú a Mallorca no ha demanat un acte a I.L.C. pel meu anomenament com a l'escriptora del mes.**

ΩΩΩ

Damià Quetgles, periodista: **Aquelles subvencions per sembrar inexistent oliveres han esdevingut ullastres de llargues vergues per atupar els matalassos dels canyelles i vergers, on guarden sossec els déus, els Zeus i els Torcals.**

ΩΩΩ

Cristòfol Soler: **El Govern balear està incentivant l'ús del català a les escoles perquè de l'actual 76% de centres docents que fan alguna assignatura en català es passi, com més aviat millor, al 100%.**

C. SOLER

ΩΩΩ

Antoni Mas, historiador: **La supervivència de la nostra llengua a Mallorca passa indefectiblement per l'assoliment de la condició d'única llengua oficial.**

ΩΩΩ

Isabel Peñarrubia, historiadora: **Part de la nostra identitat -llengua, territori, cultura-, es troba amenaçada i si no recuperam la dignitat i l'autoestima no ajudarem a integrar-se els nous mallorquins: estrangers i peninsulars.**

ΩΩΩ

Francesc Cabana, economista: **Els ministres catalans a Madrid també per allò de la solidaritat, però en sentit contrari a la dels andalusos, acostumen a estar acompanyats i a fer esforços perquè no es noti el seu origen, que els recorden continuament.**

DESTIL·LERIES

MOREY

AM

FÀBRICA DE LICORS

c/ 16 de juliol, 54
Polígon Son Castelló
Tel. (971) 75 67 07 - 75 69 79
Fax (971) 75 00 33
07009 PALMA DE MALLORCA

Aquesta és
l'autèntica
ESTRELLA
de Manacor

Serveis de Preimpressió

filmació PC i Mac

Barrera, 54 • Tel. (971) 73 26 51
07014 Palma de Mallorca

Canyamel

Mobles i complements

Faust Morell, 10 • Tel. 46 57 33
07005 Ciutat de Mallorca

L'ESTEL de Mallorca

EL MILLOR SUPORT
PUBLICITARI DE LA VOSTRA
EMPRESA A MALLORCA

PERSIANES SALAS

persianes de plàstic i alumini
portes plegadisses • venecianes
cortines de fantasia
Fusteria d'alumini

c/ Francesc Martí Mora, 41
Telèfon 45 48 66 • 07011 Palma

L'antifranquisme a Mallorca (1950-1970). II part

Anys 60-70: la lluita contra la reaccionària "cultura" del franquisme (III)

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

Rompre la columna vertebral a l'herència dels Reis Catòlics, Trento, la Inquisició catòlica o protestant

¿Qui pot dir que resten exhaurides les potencialitats de l'expressionisme alemany, del futurisme soviètic o del surrealisme francès, per anomenar encara un parell dels moviments que començaren l'art de començaments de segle i de les rendes dels quals encara vivim els creadors actuals? No podríem entendre la música d'Eisler sense la "revolució serial" de Schoenberg, Xostakòvitx sense Gustav Mahler, Kurt Weill i els músics que col·laboraren amb Brecht, sense el jazz; no podríem entendre Eluard o Aragon sense el surrea-

Pòrcel i García Lorca, la *Mare Coratge* de Gorki-Brecht o una simfonia de Xostakòvitx. Orozco o Siqueiros, Nazim Hikmet o Piscator, Virginia Woolf i els cineastes soviètics Pudovkin i Dovjenko, el novel·lista cubà Carpentier o en Pere Calders –per citar només un quants noms significatius– són la primera trinxera de la lluita contra la banalitat dominant. Pensam que davant el conservadorisme de la política –la manca de perspectives revolucionàries i subversives– aquest paper de revulsiu i de proposta vital per a l'home (paper que en el passat més recent correspongué a l'art) torna a esdevenir principal eina per al deslliurament i perfeccionament de la

caure en la més pura barbàrie. El capitalisme ha empobrit al màxim les perspectives vitals de l'home i pretèn compensar-ho oferint-te –a costa de la teva vida d'esclau assalariat– multitud d'objectes i ferralla pagada a terminis. El concepte industrialista i productivista dels partits d'esquerra ajuda al sistema. ¿Potser l'única revolta possible ens sigui donada des del camp de l'art? Peter Weiss parlava d'aquest problema al seu *Marat-Sade*. Ara ja sabem que existeixen mil formes de fer costat al sistema establert. Però només n'hi ha una de ser radical. La revolta del futur és la que ha d'agermanar l'art amb la política, Sade amb Babeuf, Marx amb el poeta Lautréamont, Villa i Zapata amb *La Fura dels Baus*, els rebels de Petrograd, de Kronstadt i d'Astúries, amb la insurrecció dels pobles del finit imperi rus. Avui, quan els intel·lectuals servils a sou del sistema cobren per lloar la fi de la subversió, nosaltres sabem que el Gran Joc no ha fet més que començar. La fi de la gran superstició que representava l'existència del socialisme degenerat als països de l'est, converteix el món en un gran camp de batalla dominat per un sol i poderós imperialisme (el nord-americà) i obre les portes a una nova època sense falsos projectes d'emancipació, sense teologies justificadores de noves classes dominants, sense projectes de revolta que no ho són pas. Si obrim la finestra hi copsarem en els nous moviments que s'apropen tota l'essència esclatant de la Gran Revolució Francesa, els nous Durrutis de la pintura i la literatura que, des del cinema i la música, allunyats del mercat de l'art i el dogmatisme del comissariat que dirigeix la cultura oficial, basteixen les commocions futures.

"Al vent" de Raimon i el començament de la ruptura amb la "cultura" del feixisme i del nacional-catolicisme

El taller de cotxes on vaig treballar fins començar el servei militar, no em seduïa gens ni mica. Una feina esclava, tostemps a les ordres de propietaris sense escrúpols que no et volien assegurar, que et pagaven malament i, de rebot, t'obligaven a

anar-hi dissabtes i diumenges, a fer hores extres, a la força. Si no feies bondat davant els capricis dels senyors, et fotien fora, sense cap mena de remordiment. Sempre tenien a la boca la frase: "Si no t'agrada, al carrer n'hi ha cent que esperen". Els dos anys de servei militar em donaren temps per a la reflexió. Els llibres, la lectura, havien estat una de les meves dèries juvenils. Els primers diners que vaig guanyar fent feina al taller –la primera setmanada!– la vaig gastar comprant tot tipus de novel·les i curiosos tractats filosòfics a la Fira del Ram, en les parades dels llibreters que venien material de segona mà. Novel·les i manuals d'història de l'Editorial Tor: *El 93* de Victor Hugo, les memòries de Rousseau, obres d'Alexandre Dumas, Dickens, Tolstoi. Aleshores, parl de començaments dels anys seixanta, encara no hi havia res en català enmig del carrer. Poca gent coneixia l'existència de *Libres Mallorca*. El català imprès era una cosa per a erudits. Un món quasi clandestí, desconegut per a la majoria de la població. No sabia de l'existència de l'Editorial Moll. La cultura catalana es reduïa a les rondalles de Mossèn Alcover. Fou més endavant, arran del descobriment de les emissores estrangeres (Ràdio Espanya Independent), quan vaig començar a saber noms concrets dels cantants moderns i dels escriptors actuals de la nostra literatura contemporània. Lectures de la poesia de Salvador Espriu, la primera notícia sobre l'obra de Rosselló-Pòrcel i Salvat Papaseit, *Al vent* de Raimon sorgint de la fondària de la llarga nit de la dictadura franquista a través de l'emissora del PCE a Bucarest.

Vendre llibres de literatura catalana i els clàssics del marxisme-leninisme: una feina cultural contra les cloaques de la ignorància cultural imposada pel franquisme

En acabar el servei militar, vaig treballar uns anys de delineant. Cobrava encara menys que al taller, però almanco era una feina "neta"! No havies d'arrossegar-te pel terra, enmig de la brutor dels baixos d'un cotxe. Els llibres continuaven seduïnt-me. Vaig

L'any 1972, Antoni Serra demanava un compromís actiu de l'intel·lectual català amb el seu poble i la lluita contra el feixisme. (A la fotografia, A. Serra al costat de Francesc de B. Moll, a l'any 1976.)

lisme, Maiakovski sense el futurisme, Bertolt Brecht sense l'expressionisme. Tots els grans artistes que coneixem han anat bastint sempre un gran projecte insurreccional contra la mediocritat dominant, sigui burgesa o sigui estalinista.

L'exercici militant de l'art no és per a nosaltres un luxe inútil, creació de productes "incontaminats" aptes tan sols per a ser fruits per selectes minories (els temptadors del poder polític i econòmic). De Swift a García Márquez, de Gògol a Cortázar, de Picasso a Diego Rivera, de Goya a l'Equip Crònica, l'art ha ajudat i ajuda a fer un home millor, més solidari. Per a nosaltres són realistes, han lluitat contra el sistema –cada un a la seva manera– Musil i Gabriel Alomar, Rosselló-

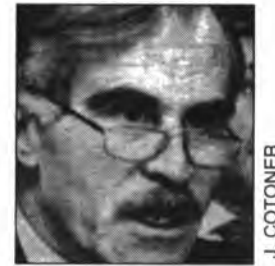
humanitat esclerotitzada per les grans propostes oficials.

Els intel·lectuals servils a sou del sistema cobren per lloar la fi de la subversió

El capitalisme actual és el fals reialme de l'aparença: com més objectes inútils consumeixes, més "persona" ets, més lliure i "realitzat" t'has de considerar. "Sóc més perquè tenc més". Brutalitat de concepcions que esdevé feixisme quotidià. Avança la insolidaritat permanent. L'acomiadament lliure i gratuït que demana la patronal. La fi de l'Estat del benestar. Els ministres parlen de la fi de les pensions i ningú no dimiteix. Cap sindicat avança propostes de canvi radical. Cercle de ferro que cal trencar. Reduir la vida al consum d'objectes és

Era d'esperar: dies després d'alinejar-se amb Alejo Vidal-Quadras, el botifarrat Joaquin Cotoner s'ha declarat admirador del genocidi lingüístic que vol perpetrar Eduardo Zaplana al País Valencià

J. COTONER

ΩΩΩ

El regidor de manteniment a Ciutat, Joan Bauçà, ha pagat molt cara la seva foto a la feria de abril amb el capellet cordovès. Per l'ajuntament tothom li ha fet l'abús i se n'han rigut d'ell, fins que ja no ha pogut més. Segur que a partir d'ara s'ho pensarà dues vegades.

ΩΩΩ

Només un grapat de seguidors forasters de l'equip de Jesús Gil es reuniren a la font de les Tortugues per celebrar el campionat de lliga.

ΩΩΩ

L'advocat d'Esporles Antonio Verd, que darrerament es dedica a publicar articles a favor del foraster i contra el català al diari *Última Hora*, crea el terror al seu poble cada vegada que assisteix com a públic a alguna conferència o debat. Sempre es reserva un dels darrers torns de paraula, i llavors xerra el doble d'estona que tots els altres plegats.

ΩΩΩ

Ara que Cruyff ja no és entrenador del Barcelona, li surten amics espanyols de per tot. Fins i tot el rei d'Espanya li va dir quan se'l va trobar a Mallorca: "No quiero que te vayas de España. Me gustaría verte entre nosotros. Tu ya eres un español más". Algú recorda mostres d'afecte semblants quan el Barça guanyava una lliga darrera l'altra? Les maniobres per provocar bregues i divisions dins el barcelonisme no poden ésser més descarades.

entrar a treballar a una llibreria. Tampoc pagaven gaire, però el contacte permanent amb la poesia editada, la novel·la, la història, compensava el migrat sou. Els anys que vaig estar venent a *Logos* foren realment part de "les meves universitats", que diria Gorki. Era un curset accelerat de filosofia, de literatura. Els anys que havia perdut treballant al taller de cotxes restaven, a poc a poc, compensats per la febre que em dominava a la llibreria. Estic parlant de les acaballes del franquisme, quan aquests indrets subversius eren un centre actiu de lluita cultural i política. El llibreter per al qual treballava no tenia cap inconvenient a fer una tasca activa en la difusió del marxisme i de la literatura catalana. De Llompart a Joan Brossa, d'Espriu a Manuel de Pedrolo, de M Aurèlia Capmany a Jaume Vidal Alcover, tots els escriptors de la nostra cultura eren presents als prestatges. No en parlen de les obres de Marx, Engels o Gramsci! I en el cotxe, fora de la botiga –per por dels registres de la Brigada Social–, hi havia el material prohibit, els paquets que, de contraban, arribaven de París, Mèxic o l'Argentina. Obres introbables de Lenin o Rosa Luxemburg, estudis de Lukács o Mao Zedong, petits treballs de Paul Lafargue o Ho Chí Minh. Tot es podia trobar dins l'automòbil que teníem aparcat a cent metres del negoci.

Sempre ho he reconegut, que els anys passats venent llibres prop de la pista de patins, foren decisius en la meua decisió de dedicar-me a les lletres.

Llompart, Jaume Vidal Alcover, Francesc de B. Moll: alguns dels meus mestres

En el cau d'en Domingo Perelló –temps de manifestacions il·legals a Ciutat, naixement dels primers grups de l'oposició– duem a terme una intensa activitat cultural. Record que passaren per allà la majoria d'escriptors que visitaven Ciutat. Miguel Ángel Asturias en fou un dels primers. Una enciclopèdia vivent, el gran escriptor de Guatemala. Després, M Aurelia Capmany, Josep M Llompart, Alfonso Sastre, Joan Oliver... Qui sap quants d'homes i dones veritablement compromesos en la lluita que es repleia amb força arreu de l'Estat!

Sovint, compareixien a comprar o com a públic de les nostres activitats culturals, redactors, directors de diaris. Em convidaren a escriure a les pàgines culturals. Vaig començar a col·laborar-hi, entusiasmat, fent crítica de novel·lística sud-americana, aleshores de moda per allò de l'èxit aclaparador de Gabriel García Márquez i la novel·la *Cien años*

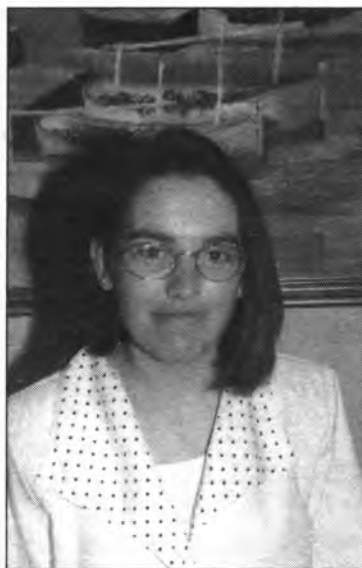
de soledad. Guanyava els meus primers diners treballant en qüestions literàries! De veritat, no me'n podia avenir. Començar a col·laborar al costat d'homes com en Francesc de B. Moll, en Jaume Vidal Alcover, el mateix Llompart, m'omplia de goig i satisfacció.

Els diners que guanyava amb els articles literaris els invertia, de seguida, en més i més llibres. Sense adonar-me'n, la meua petita biblioteca creixia sense aturar.

Antoni Serra: escriure en català ja no basta

Pel juliol de 1972 l'escriptor Antoni Serra publicava unes polèmiques declaracions que li valgueren augmentar, encara més, la seva quota d'enemics. Fins aleshores molts intel·lectuals havien justificat la seva inoperància davant les exigències de la lluita per la llibertat del nostre poble amb l'excusa que "jo escric en català". Antoni Serra atacava a fons aquesta posició escapista que, si bé va ser útil en determinades circumstàncies, ara, davant els crims constants de la dictadura ja no bastava. Més encara: esdevenia reaccionària en servir de justificació per a la no participació en el combat diari per la llibertat.

Declarava Antoni Serra: "En estos últimos 35 años, concretamente a partir del 36, el intelectual mallorquín se ha encontrado condicionado por la situación derivada de la guerra civil. Tanto la cultura como la lengua experimentaron una coacción en sus posibilidades de expresión. Los intelectuales mallorquines se plantearon la sobrevivencia de la lengua, única labor real posible. Lo que sucede ahora es que este período de tiempo ha sido llevado a extremos insostenibles. Hoy en día, el hecho de defender la lengua parece una posición política. Eso fue cierto en el 36, en los años de la posguerra e incluso hasta los años 50. Una vez establecidas las teóricas libertades de expresión en la lengua autóctona, tendría que haber habido un cambio de estrategia por parte de estos intelectuales. Sin embargo no ha sido así. Casi toda la narrativa o la poesía escrita en Mallorca es una literatura evasiva, sin la menor preocupación por los problemas que rodean a los intelectuales. Lo que había sido un hecho político ya no es tal. Hoy en día se puede ser tan reaccionario escribiendo en mallorquín que haciéndolo en castellano. Todo depende de lo que uno dice. Yo creo pues, que uno de los errores cometidos en Mallorca es el haber convertido la lengua en un todo y no en un simple vehículo de expresión, rechazando al mismo tiempo la posibilidad de captar toda la problemática mallorquina". Ω

Na Caterina Cervera i Cervera, de Son Cervera, fa cinc anys que va obrir una perruqueria a Son Cervera.

L'ESTEL de Mallorca

En Salvador Cervera va obrir ara fa cinc anys una botiga-taller d'instal·lacions i reparacions elèctriques a Son Cervera.

TOT LLIBRES

De Mallorca, S.L.

Caty Cardell

c/ Sant Cristòfol, 28
S'ARENAL Tel. 44 29 38

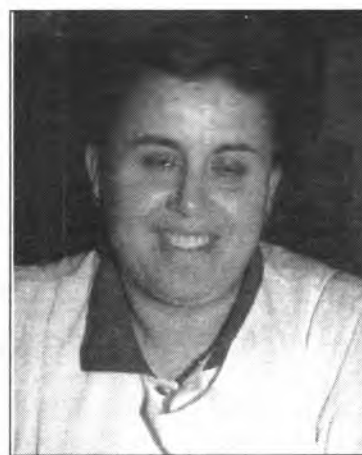
Bar-Restaurant TONI'S BAR

CUINA DE MERCAT

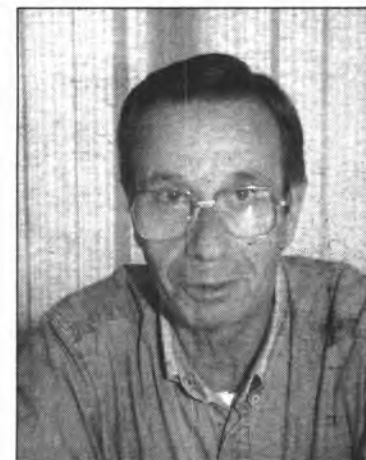
Ca s'Hereu, 8
Tel. 58 58 73
CALA MILLOR
(Mallorca)

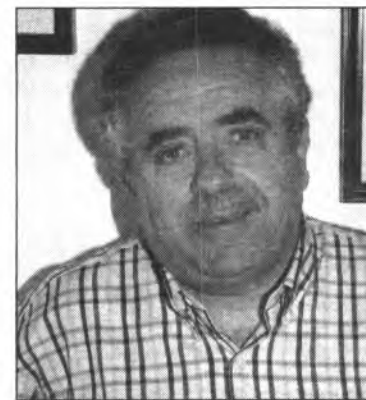
Fa quatre mesos que n'Antoni Planiol ha obert el Pub Rabe a Son Cervera. Aquest pub obre el migdia i tanca a la mala hora.

Na Pepa Bauçà regenta des de fa tretze anys La Taverna Gallega, al carrer de Fra Garí, a Son Cervera. És un lloc ben agradable i fresc per mor que està dins una fondalada.

En Jordi Espases, de Ciutat, fa sis anys que va posar una cristalleria a Son Cervera.

En Sebastià Bauçà, de Son Cervera, és el tercer de la saga que va obrir la Pensió Can Cupa –avui Hotel Cala Bona– a Cala Bona. El seu padri Miquel Vives va obrir aquesta pensió quan Cala Bona era un petit port de pescadors ara fa setanta-dos anys.

Masquait, S.L.

- Materials de Construcció
- Prefabricats Formigó • Transports
- Làmperes i Decoració

Oficina: c/ Ràpita, 43
Tel. (971) 65 01 23 / 65 24 32 / 65 04 12
Fax: 65 24 32 • 07630 CAMPOS

AIGUA POTABLE A DOMICILI

Als termes de Ciutat,
Marratxí i Lluçmajor

Telèfon 742768

Els comunicam els nou telèfon
4 4 2 3 7 4

AGÈNCIA GENERAL

AVA Mare Nostrum

ASSEGURANCES SBERT

Plaça Major, 1 (mercat)
Fax 44 23 74 s'Arenal

HERBORISTERIA • DIETÈTICA
COSMÈTICA NATURAL

BOTIGA ROMANÍ

c/ Pere Antoni Servera, 18
Tel. 55 80 35 • SON SERVERA

Auto Escola ANTONI CANOVAS

«Lliri»

c/ Joana Roca, 9
Tel. 56 79 90
SON SERVERA

ΩΩΩ

Han causat estupefacció dins l'Obra Cultural Balear els darrers articles del periodista **Miquel Payeras**, en els quals ha comparat el Correllengua amb la simbologia nazi i ha qualificat la diada del 18 de maig de "centralisme mallorquí". N'hi ha que en lloc de donar llum donen fum.

M. PAYERAS

ΩΩΩ

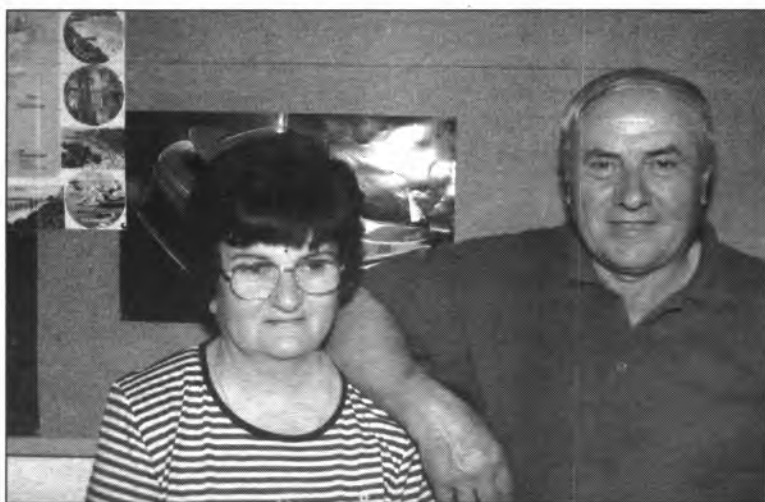
Darrerament el Sr. **Payeras** escampa més que mai el seu habitual autoodi i derrotisme, per exemple en frases com aquesta: "Demandar per a les Balears, per exemple, el concert econòmic queda molt bé, però no s'obtindrà. Forçar que el text de la reforma de l'Estatut l'incorpori és introduir elements de perturbació totalment gratuïts." Amb la mentalitat de Payeras, la humanitat encara no hauria abolit l'esclavatge i les dones no podrien votar.

ΩΩΩ

Ja són a la venda geleres sense els gasos CFC que perjudiquen la capa d'ozó. Fa pocs mesos han arribat al mercat les primeres geleres que utilitzen hidrocarburs com a gasos refrigerants. Les podem trobar de moment en les següents marques: **Liebherr, Balay, Siemens i Bosch**.

ΩΩΩ

Ha mort víctima de la sida, el Cojo Manteca, malnom de **Juan Manteca Cabañes**, nascut a Mondragón fa 29 anys. Aquest jove es va fer famós per trencar amb les seves croses cabines telefòniques i aparadors durant les mobilitzacions estudiantils de l'any 1987. Cal anar vius a confondre'l amb l'altre Cojo Manteca que es dedica a rompre aparadors per Barcelona i València.

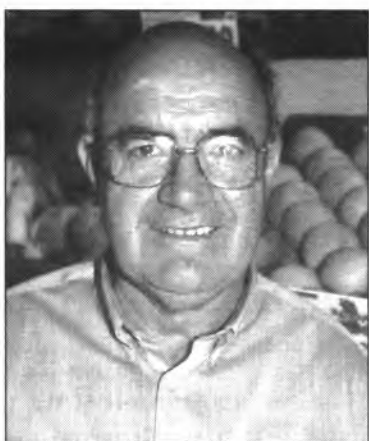
El matrimoni Lull-Puigrós, naturals de Sant Llorenç, fa vuit anys que obren una botiga de lloguer de cotxes a Cala Bona.

En Joan Sánchez, natural de Tobarra, fa deu anys que regenta el Restaurant El Pescador, a Cala Bona. Despatxa peix i marisc fresc. S'hi menja a la carta a partir de les 3.000 pessetes.

Na Catalina Morey, d'Artà, va obrir fa vint-i-cinc anys un dels primers rent-a-car de Cala Bona.

En Gaspar Mestre, natural de Manacor, fa catorze anys que va obrir el Súper Sabina a Cala Millor.

Na Sandra Cervera ha obert fa dues setmanes un rent-a-car i botiga de serveis a Cala Bona.

El matrimoni Acedo-Olmo, naturals de Càceres, regenta des de fa un mes la cafeteria Follow-me a Cala Millor. Un lloc on es menja i beu a partir de les mil pessetes.

O P I N I Ó

Veritats amagades

Està d'actualitat qualificar de feixistes els independentistes catalans, tanmateix això no es mereix la més mínima preocupació ja que és matèria coneguda que molts "cabdills" que s'autoqualifiquen d'esquerres, figuraven adscrits al "Frente de Juventudes", estudiaven a les universitats i la majoria es movien en cercles de mitjana i alta burgesia o guanyaven premis lloant José Antonio Primo de Rivera (Sr. Anguita), mentre molts militants d'Estat Català es podrien a les presons franquistes o morien als camps nazis o al Camp de la Bóta.

A l'ensem, avui dia s'estan elogiant els anarcos, *Terra i llibertat*, *Libertarias*, les teories d'Orwell, etc. En realitat la FAI, amb les seves activitats, fou el primer aliat d'en Franco. Es dedicà, a la reraguarda, a assassinar gent antifeixista amb inclinacions dretanes o religioses, fins i tot d'esquerres, i especialment catalans, amb la qual cosa provocà la fugida d'aquests a l'altre costat, on la majoria ho passà molt malament, fins i tot l'assassinat (Carrasco i Formiguera en fou una mostra, entre d'altres), alguns es quedaren a França, ja que fins i tot consellers de la Generalitat hagueren de formar part de l'èxode. Al mateix temps, les democràcies, espantades, negaren ajut armamentístic al Govern legal d'Espanya.

Respecte al front, efectivament, els anarcos hi participaren, emperò sense organització ni disciplina de milícia, i les esquerres sense una base militar estan condemnades al fracàs. Anteriorment a la sublevació *fatxa*, ja els àcrates varen boicotejar les eleccions, i per això es produí el triomf de les dretes espanyoles més reaccionàries, i per major *inri* les seves accions "pseudorevolucionàries" les feien quan les esquerres estaven al poder. Amb les dretes s'estaven quiets. A la Cerdanya encara hi deu haver persones que se'n recorden del "gran revolucionari" anomenat "el Cojo de Màlaga".

Per si no n'hi hagués prou, en acabar la guerra internacional, el senyor Stalin va acabar d'ajudar la permanència del vil règim franquista. Si aquest senyor a Ialta o Teheran, en aquelles reunions amb un Churchill vell i esgotat i un Roosevelt malalt, hagués fet pressió per eliminar Franco, per bel·ligerant, aliat dels exercicis feixistes i responsable de l'enviament d'una divisió militar contra Rússia, aleshores hauria desaparegut el franquisme; però, és clar, la Península Ibèrica està molt lluny de l'URSS i de la seva influència. Per això fórem menyspreats i abandonats per la "Pàtria del Proletariat".

I hi ha moltes més coses a dir... **Ferran Machado i Barbrà, Estat Català** Ω

Jutges i funcionaris

El titular del jutjat d'instrucció número 1 d'Alacant, encarregat de veure el recurs presentat per Lluís-Xavier Flores contra el funcionari que presumptament el va agredir a la biblioteca pública d'aquesta ciutat per adreçar-se-li en valencià, ha denegat la personació de l'Associació Cívica per la Normalització Lingüística del Valencià a l'Alacantí i d'Acció Cultural del País Valencià en la causa per entendre que els fets no són constitutius de delictes.

El jutge, en acte del 22 d'agost, després de resoldre que allò que procedeix és la incoació d'un judici de faltes, diu, entre altres perles, que la conducta d'aquest funcionari públic "no constitueix ninguna actitud discriminatoria". També diu que "no parece que la utilización de una u otra de las lenguas oficiales de la Comunidad Valenciana guarde relación o sea determinante del servicio de la biblioteca que se demandaba; cuando tampoco consta que se le negara el uso".

Més avall afegeix: "Tampoco han sido vulnerados (els drets cívics reconeguts per les lleis) porque en el altercado ocurrido el denunciado se encontraba con la dificultad de comunicación con su interlocutor por su desconocimiento de la lengua vernácula, sin que ello se haya penado (...) ya que no prohibía que el denunciante se expresare en valenciano, aunque el uso de esta lengua constituía un obstáculo insalvable para conseguir su propósito y servirle de los fondos de la biblioteca pública..."

L'advocat de Lluís-Xavier, Ricar Sala i Camarena, ha recusat el jutge davant l'evident manca de sensibilitat o animadversió mal dissimulada, que diríem nosaltres) cap als drets lingüístics dels valencianoparlants, com si la llei d'ús fóra paper mullat pel que fa als funcionaris públics. L'advocat ha recorregut també la resolució de no admetre les personacions de la Cívica i Acció Cultural. El jutjat ha remès la causa a l'Audiència Provincial per recurs d'apel·lació. **Associació Cívica** Ω

Del caràcter, la nació i la independència

Sóc d'aquelles persones amb un afany intel·lectual quasi inesgotable i fent vàlid el tòpic que a Catalunya hi ha un alt grau d'associacionisme, no parlo de rebre correspondència d'entitats i associacions a les quals estic o no estic adscrit. D'aquestes, com podeu suposar, les de caire nacionalista són les que de llarg m'omplen la bústia. Així, cap a principis de maig d'enguany vaig rebre un tríptic de l'Associació per a les Noves Bases de Manresa (promoguda per Omnium Cultural i dinamitzada principalment entorn de CDC), que em convidava a un primer cicle de conferències-col·loqui intitulat "La Nació a debat". I en la seva presentació em va cridar molt l'atenció el següent paràgraf de la mateixa: "Entre els analistes de la realitat social, i també els observadors atents, s'aprecia, però, en la societat catalana actual una tendència a l'atonía, a la desmobilització i a la indiferència, contra la qual es demostra en gran mesura ineficax el compromís actiu d'unes minories. Les limitacions de la legalitat vigent pel que fa al ple desenvolupament de la nostra personalitat nacional i a l'exercici de les seves llibertats, així com també l'ambigüitat i l'excessiva prudència de la nostra classe política, són causes que poden contribuir a aquesta situació de desinterès."

Per primera vegada, i encara que sigui en cercles reduïts de la *intelligentsia* convergent, ja es va trencant amb la demagògica consigna del "tot va bé" que en Pujol havia imposat a sang i foc; i es denuncia el progressiu estancament i decadència que com a catalans ens va embafant tot aquest *trivial* autonòmic que ens té muntat l'*Imperio*. I, a mi, particularment, m'és gratificant de veure al final una notable coincidència d'anàlisi, per bé que la crítica la faci molt més contun-

dent i diàfana que no pas ells. Però malgrat això valoro que la seva denúncia de conjunt perd força quan fa referència als fronts de la seva anàlisi: "Catalunya endins, Catalunya enfora", "L'ús social del català", "Prenent el pols a la cultura catalana". Tots ells títols de presentació, però que no surten significativament de les disquisicions típiques i tòpiques que s'han pogut donar en debats o seminaris precedents. És a dir, es parla molt de temàtica i molt poc de tàctica efectiva. Per aprofundir en això darrer els caldria fer un seminari que ben bé es podria intítular "Radiografia de l'home català; pilar bàsic per a la reconstrucció nacional". Amb un llistó així, de segur que les divagacions típiques i tòpiques minvarien tant dramàticament que ens encararien amb el problema essencial de manera valenta i determinant, és a dir, que EL PROBLEMA ESSENCIAL DE LA NOSTRA NACIÓ ÉS LA FEBLESA EN QUÈ HA CAIGUT EL CARÀCTER NACIONAL CATALÀ!

En aquest sentit és bo, doncs, que per agafar base sobre la qüestió ens remetem a fonts bàsiques del tema com poden ésser la *Justificació de Catalunya. El nacionalisme català* de mossèn Armengou, *Retorn a Macià* de Josep Carner-Ribalta, *L'Obra Escrita* del psicòleg Carles Muñoz Espinalt, *L'aptitud econòmica de Catalunya* de l'economista Carles Pi i Sunyer, *Caràcter i Nació, escrits de Josep M. Batista i Roca* de Víctor Castells i *Miquel Badia (un defensor oblidat de Catalunya)* de Jaume Ros i Serra.

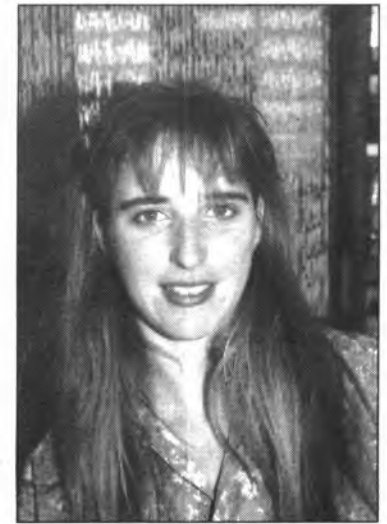
Em sembla que aquesta petita bibliografia, però sòlida i essencial alhora, permetrà amb llur lectura que molts catalans puguin confrontar-se amb els seus propis defectes, tant personals com polítics, i potenciar-se a partir de models i premisses (consells?)

que en conjunt ens dona el global de la lectura d'aquests textos. I per altra banda molt valuosament a tots els organitzadors de seminaris, conferències i similars, a prefixar amb més cura i essència sobre la pota coixa que des del 1714 ençà arrosseguem de manera degenerativa i que és la clau de volta per interpretar i solidificar qualsevol intent d'avançar en el nostre procés d'alliberament nacional, ja que oblidem que tot procés d'independència s'ha portat a terme quan una petita minoria compromesa de debò, és a dir, una minoria que faci gala d'un caràcter directiu reeixit, ha sabut potenciar el millor de la individualitat de cada connacional tot fent-la desembocar en un pòsit àlgid de la moral col·lectiva que fa superar les crisis dels pobles i els projecta envers un futur esperançador. Aquesta és la grandesa dels líders i així ho han demostrat a través de la història un Gandhi, un Abraham Lincoln, un Churchill o un Francesc Macià. I per anar-vos fent boca sobre el tema, ací una potent frase de reflexió, sobretot per a "pactistes *avant la lettre*", de la mà de l'honorable professor Josep M. Batista i Roca: "Per a l'engrandiment d'un poble no és suficient la vida de la pura intel·ligència i sensibilitat; calen homes de caràcter i de temperament pràctic per a realitzar, a pesar de totes les dificultats, els projectes dels intel·lectuals. Un poble no en té prou amb homes de sensibilitat refinada o d'alta intel·ligència, amb artistes, savis o intel·lectuals; calen homes de tremp, de gran voluntat, inclinats a l'acció, capaços d'empreses de gran volada. Artistes o intel·lectuals poden fer gran un poble en moments de pau, però sols els homes de caràcter i d'energia el salvaran en moments crítics."

Francesc Castany de Caso,
Estat Català Ω

Na Damiana Reus, de Son Cervera, és professora de l'Autoscola Campins-Reus a Cala Millor.

Na Maria M. Mascaró, natural de Son Carrió, és la madona jove de la Perfumeria Cala Millor. La seva tia, Aina Melis, va obrir aquest local fa vint-i-tres anys.

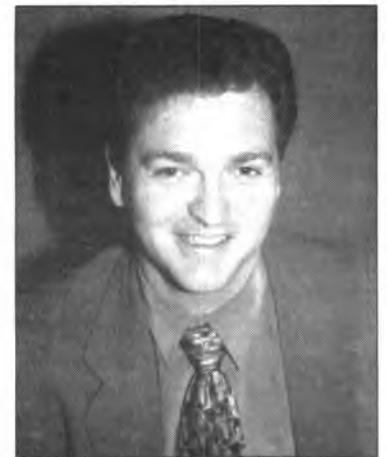
N'Antoni Flaquer, natural d'Artà, és el director des de fa dos anys de la sucursal del Banco Bilbao-Vizcaya a Cala Millor. Abans fou director del mateix banc a Cala Rajada.

Na Maria Amer, natural de Sant Llorenç, va obrir fa vint-i-quatre anys una perfumeria a Cala Millor.

En Pau Mir, natural d'Inca, fa dos mesos que s'ha fet càrrec del Bar Comes, al Polígon de Son Castelló. Despatxa berenars, dinars, begudes i simpatia.

N'Angel Garrido, natural de Son Espanyolet, és des de fa sis mesos el director de la Banca Catalana al Polígon de Son Castelló. Aquesta oficina està oberta al públic des de fa nou anys.

Anf Mallorca die
Nummer 1 und immer
für Sie da!

Manfred C. Kutzch

MARET

Computerberatung

Hardware • Software • Problemlösung
Bürovernetzung • Internet

Mobiltelefon 07491713393870

東 CHINA RESTAURANT 西

ORIENTAL

c/ Joaquim Verdaguer, 12
s'Arenal Tel. 26 67 21
Palma de Mallorca

飯 店

bar
CAN BOSCO
grill

FENTIA MALLORQUINISTA DE CALA BONA
LLORENC SERRA FETTERER
FES-TE SOCI

Avda. Enginyer Garau Mulet, 22 • Tel. 58 63 50
CALA BONA

En memòria de Guillem d'Efak, un lluitador per la nostra cultura

PERE FELIP I BUADES

Tots els qui coneguèrem en Guillem d'Efak, sabem de la seva personalitat: senzilla, modesta, humil, d'home de poble. Un més entre nosaltres. Però ferm i valent en les seves conviccions i lluites, que eren les de fer sentir a tots aquells que l'envoltaven la seva contínua reivindicació de la llengua i cultura de la nostra illa i de la recuperació de la mallorquinitat, que per a ell, així com per a molts de nosaltres, consistia en tenir l'orgull d'haver nascut en aquesta terra, orgull de tenir una cultura i una història. I l'orgull de tenir una llengua, la catalana, idioma que ens diferencia d'altres cultures que, de la mateixa manera que nosaltres respectam la seva orgullosa prepotència, exigim que respectin la nostra.

En Guillem d'Efak fou un home de bé. Durant la seva joventut fou capdavanter en la lluita per la recuperació del català de Mallorca. Va cantar en mallorquí, en un temps que això era considerat una extravagància prohibida pels poders públics. També va escriure poemes en català, renunciant a fer-se ric i famós, però donant-nos una gran lliçó de fermesa i convicció humana.

De mare guineana i pare manacorí, sempre es va considerar fill d'aquesta terra i de la seva cultura, per la qual va treballar, allà a Barcelona, on va col·laborar en el ressorgiment de la música i la cançó catalanes, formant part dels "Setze Judges", el moviment de la Nova Cançó.

Els seus darrers anys, aquí a Ciutat, va seguir ferm en la seva lluita per la identitat perduda pel poble mallorquí, que ell estimava, potser amb més passió que altres, potser per la peculiar circumstància del lloc del seu naixement.

A tots aquells que coneixíem la seva trajectòria, ens va donar una lliçó d'humilitat, honradesa i constància, militant de manera exemplar per uns ideals, en uns temps immorals en què per l'or o pel poder es renega de tot: dels valors humans, i de l'herència dels nostres avantpassats, com és ara la cultura mallorquina i la llengua catalana.

Malgrat els seus mèrits, mai no va anar darrere els premis, mai no va cercar protagonisme, ni càrrecs ni responsabilitats. Potser tingués escrúpols d'assemblar-se a aquells que, reivindicant "lo nostro", només cerquen el poder i el càrrec públic. En Guillem ens va ensenyar que "lo nostro" no és solament demanar un poder que legítimament ens mereixem, també és una manera d'esser, de parlar, de viure. Amb la seva desaparició, Mallorca ha quedat més indefensa del que ja estava. Amb la seva mort, va morir un poc aquell món que ell i els de la seva edat gaudírem. Un món, no tan agredit com el d'ara per invasions culturals forasteres, avui cada vegada més agressores i absorbents, que s'aprofiten de la manca de defensors de la cultura autòctona.

Cal recordar que Guillem d'Efak fou militant d'Unió Mallorquina, un partit que ell pensava que era nacionalista. Un partit que lluitava i que lluitaria per la cultura mallorquina i la llengua catalana.

I jo me deman: Hi havia o hi ha dins Unió Mallorquina algú que compartís amb tu la lluita en defensa de la llengua i cultura catalanes, o sols hi havia afans de protagonisme inútil per a la causa?

Què lluny estan de la teva manera d'esser: lluita, valentia, generositat, treball i constància, a més d'amor per la cultura i la llengua. Tanmateix, jo, així com molts de mallorquins, t'estam agraïts, amic. **Pere Felip i Buades**, portaveu de l'AAVV de Santa Catalina Ω

En Miquel Mut, natural de Vilafranca -s'assembla un poc a en Cruyff-, fa trenta anys que va posar una botiga de modes a Cala Millor.

Na Margalida i Na Magdalena s'associaren fa devuit anys per obrir Serma, una botiga de marroquineria, a Cala Millor.

El matrimoni Costa-Macias, naturals de Galícia, fa tres mesos que han obert un local a Cala Bona.

El matrimoni Nebot-Sureda, naturals de Son Cervera, va obrir ja fa desset anys el restaurant Can Toni, a Cala Millor. Fan cuina mallorquina. A la carta s'hi pot menjar a partir de les 1.500 pessetes.

Na Maria Ainès Campos, natural de Felanitx, fa set anys que va obrir la pastisseria Passeig Marítim 40 a Cala Bona. Enguany ha posat el servei de Saló de Te.

Francesc Artigues, natural de Vilafranca, fa un any que va obrir una aucelleria a Cala Bona. A més d'animals de companyia, ven menjar per alimentar-los.

La banda d'alemanys detinguts per dedicar-se a la venda a Mallorca de cotxes i iots robats al seu país, vivien en una casa de foravila de Sineu, freqüentaven els bars de la localitat i pensaven obrir una galeria d'art al carrer Major de la vila com a tapadera dels seus negocis bruts. En el registre policial de la vivenda s'hi va trobar una gran quantitat de cocaïna i de doblers.

ΩΩΩ

La **Fundació Deixalles** i el CIM han posat en marxa un servei de recollida selectiva gratuïta de tònors usats de fotocopiadores i impressores làser. Alguns es poden reciclar, d'altres són recollits per aprofitar la pols residual i per evitar que contaminin. Els tònors contaminen, no els tireu als fems; cridau al telèfon 47.22.11 i Deixalles s'encarregarà de la seva recollida.

ΩΩΩ

Comerciar amb fringíl·lids (caderneres, passarells, verdrols, gafarrons, etc.) és il·legal. Si coneixeu algun lloc on vénen aquestes espècies protegides per la llei podeu posarvos en contacte amb el GOB que està fent una campanya per protegir aquests aucells (telèfon 72.11.05).

ΩΩΩ

Va passar dia 10 de maig prop de mitja nit a la caseta que tenia la Guàrdia Civil a la Feria de Abril de Ciutat. Quatre individus d'ètnia gitana van entrar a oferir droga a la gent que hi havia quan un subcomissari de la policia es va aixecar i va fotre una hòstia a un d'ells. La rèplica d'aquest en aixecar-se va esser ensivellar magrana al policia amb un cendrer de vidre i li va xapar la cara. Després hi va haver cosses, cops, bufetades, cadires a l'aire i un tinent de la Guàrdia Civil va caure estès en terra d'un cop de puny. Al final, els agressors van treure dues navalles d'Albacete de dos pams i mig i tot déu, prop de trenta policies i guàrdies civils, es van acollonir i van deixar-los partir com si res no hagués passat. Aquest fet ha estat ocultat per tal de no donar una mala imatge de la Feria de Abril.

NECESSITAM PROMOTORS I PROMOTORES DE

L'ESTEL

a Mallorca i a la resta dels Països Catalans

Tel. 26 50 05

BALL DE BOT

Entrevista amb Miquela Lladó, de Música Nostra

Música Nostra és sense cap dubte un dels grups més destacats de la música popular mallorquina. Amb una forta personalitat pròpia tant a l'hora de compondre com d'interpretar, les seves actuacions sempre aixequen una gran expectació. La cantant Miquela Lladó ja és una figura emblemàtica dels nostres escenaris.

-Quina és la història de Música Nostra?

-Un grup de persones ens và-

Va ser una època molt bona perquè feien falta uns aires de renovació. Va ser un gran boom, no només per a nosaltres. Al llarg d'aquests 15 anys els membres del grup han anat canviant per diversos motius, i ara som sis persones que ens avenim molt, encara que no sempre podem actuar els sis, perquè qui més qui manco té altres feines i altres grups. Però estam molt units i a l'hora de fer els temes i de muntar els arranjaments tenim una

mercat?

-Ara n'hem acabat un, que serà el que fa sis, i ja tenim idees per fer-ne un altre. Però esperarem un poc, perquè no convé saturar el mercat.

-Quin títol durà aquest darrer disc?

-Encara no l'hem decidit però el que és segur és que serà tot de temes per ballar. Normalment feim monografies, o bé cançons o bé música de ball. Jotes, boleros, un poc de mateixes i fandangos.

-Què opines de l'ajuda de les institucions a la nostra música?

-És inexistent. Aquesta forma que tenen d'ajudar a la difusió de la música popular, de les tradicions i de la cultura és molt electoralista. No em crec massa que ho facin des d'una actitud reflexiva i amb consciència, perquè veig que el poble ho ha de menester i que ara és el moment oportú.

-S'afavoreix més a músiques forasteres que a la música mallorquina? Vos sentiu discriminats?

-Se les afavoreix més, sense cap dubte. Quan es dota la infraestructura per a unes festes, els equips, els cadafalcs, la il·luminació, els camerins, tot sempre està pensat per a la gent que ve de fora. Per als d'aquí, està a ca teva i t'arregles com puguis. Ja diuen que la confiança és un oi. El poble hauria de prendre consciència de la importància de la cultura popular i donar suport a aquest moviment. No estam fent una paròdia ni una cosa folcloritzada. Els grups que estam fent reviscolar el ball de bot duim endavant una manifestació del sentiment del poble, l'alegria de la festa. Ω

Són en Bernat Cabot (violí), Jimmi Torres (baix), Miquela Lladó (veu i percussions) i Pep Balaguer (guitarres). Completen el grup: Pep Toni Rubio (flautes) i Toni Pastor (Llaüt i guitarres).

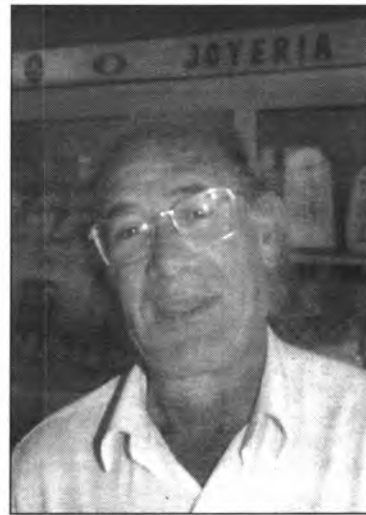
rem trobar a l'Escola de Música i Dances. Allà jo hi vaig aprendre a ballar jotes i boleros i llavors em varen proposar que cantàs. Així vaig conèixer en Pep Toni, n'Enric Busquets -al cel sia-, en Pepet i en Natxo. A partir d'aquella formació l'any 81 vàrem debutar a un local que es deia Trui. Vàrem veure que ens agradava fer uns arranjaments més personals, més per lliure. Finalment ens vàrem independitzar de l'Escola i ens convertírem en una orquestra de ball de bot i començarem a anar pels pobles.

mateixa manera d'entendre la música.

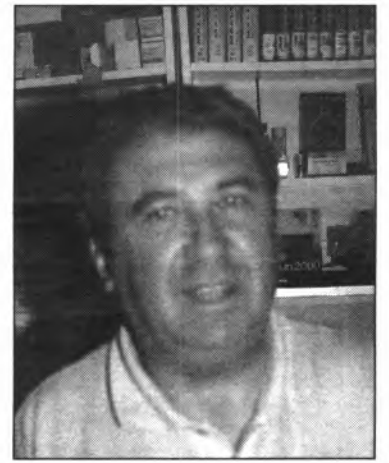
-Es pot dir que Música Nostra és un grup professional?

-Si per professional s'entén viure'n, no. Hi ha membres del grup que viuen de la música, però en general tenim altres professions. N'hi ha que fan classes, altres són tècnics d'enregistrament, etcètera. Jo som mestra d'escola, per exemple. Som professionals en el sentit que som molt rigorosos amb la nostra feina i tenim un esperit molt crític.

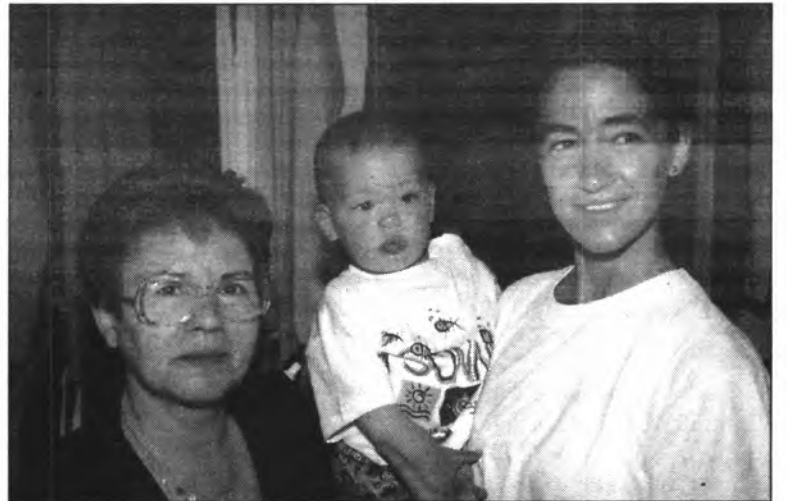
-Quants de discos heu tret al

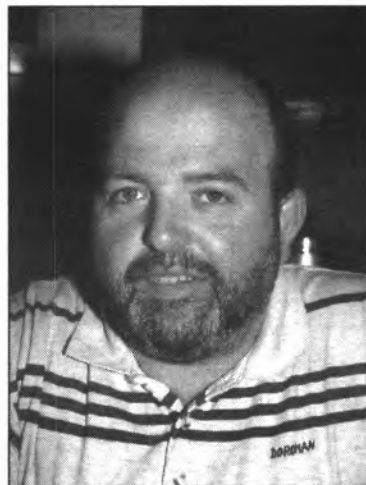
En Jaume Fuster, natural de Manacor, fa vint-i-vuit anys que va obrir la Joieria Universal, just davant la mar, a Cala Millor.

En Bernat Gelabert, natural de Manacor, va obrir fa sis anys el taller Bernat i Toni, que abans es deia Televídeo Cala Millor. En Toni, el seu soci, regenta un taller de la mateixa empresa a Manacor.

La família Saez, de Felanitx, regenta des de fa tres anys una botiga de roba de tela vaquera al carrer de Son Jordi, a Cala Millor.

En Francesc Galmés, natural de Sant Llorenç, és l'amo del Bar Sant Francesc, a Cala Millor. Son Pare va obrir aquest local ara fa vint-i-quatre anys.

N'Antònia Mascaró, natural de Manacor, fa vint-i-cinc anys que va obrir una sabateria a Cala Millor.

bernat i toni

Reparacions TV - VÍDEO

c/ Joan Lliteses, 38
Tel. 55 03 22
07500 MANACOR

c/ Fetget, 11 A
Tel. 81 40 25
07650 CALA MILLOR

fauna

ANIMALS DE COMPANYIA
MENJUES • ACCESSORIS

c/ Na Llambies, 22 • Tel. i Fax 58 69 06
07559 Cala Bona

**Restaurant
BAR PEPE**

DEUTSCHEN U. SPANISCHE
KÜCHE

c/ Cristòfor Colom, 55 • Cala Millor (Mallorca)

... el president foraster del País Valencià **Eduardo Zaplana** és del Real Madrid?

E. ZAPLANA

ΩΩΩ

... segons el *Diccionario del argot español* (Alianza Editorial) "polaco" equival a "catalán o mallorquí"?

ΩΩΩ

... **Aviaco**, filial d'Iberia, va perdre 31 milions l'any passat?

ΩΩΩ

... la companyia aèria **Centennial**, amb seu a Palma, té previst facturar enguany 11.800 milions?

ΩΩΩ

... la calefacció elèctrica és molt més cara que els sistemes de calefacció que van amb gas butà, gas ciutat o gasoil?

ΩΩΩ

... a l'Estat espanyol només es recicla un 1% dels edificis demolits, mentre que a Alemanya o Holanda n'és el 30%?

ΩΩΩ

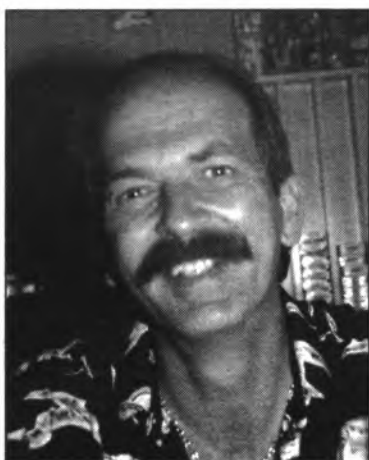
... el president d'Extremadura, **Rodríguez Ibarra**, ha encarregat la reforma de l'estatut d'autonomia per ampliar el nombre de competències?

ΩΩΩ

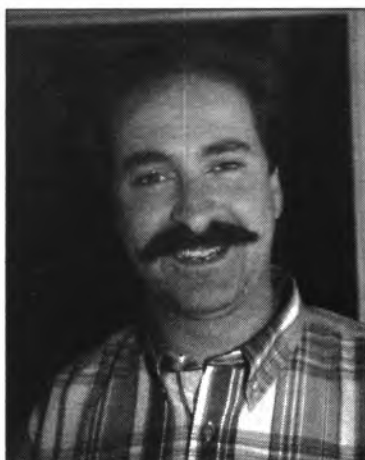
... la primera conclusió a què ha arribat un congrés internacional sobre l'espanyol a Valladolid ha estat que "la **unidad de la lengua es un bien que importa defender en el seno de la comunidad hispanohablante por razones históricas, culturales, geopolíticas y económicas**"? Dirien el mateix els Cotoners i Zaplanas referint-se al català?

ΩΩΩ

... **PP, PSOE i IU** de Salamanca s'han posat d'acord per aprovar una moció contra la devolució dels arxius robats a Catalunya durant la guerra civil per l'exèrcit feixista de Franco?

En **Rafel Grimalt**, natural de Manacor, va obrir fa devuit anys el bar **Gramola**, a Cala Millor. Parroquians mallorquins i alemanys.

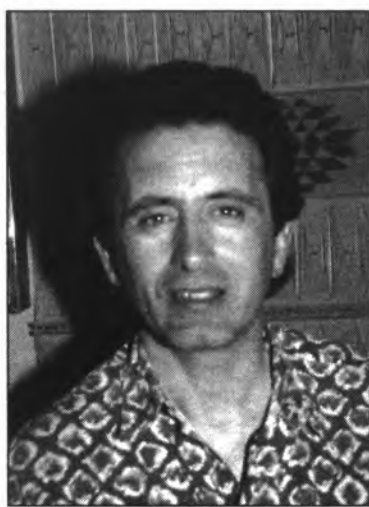
N'Omar **Alzola**, natural de Bilbo (Euskadi), fa set anys que va obrir una **perruqueria unisex** al Polígon de Son Castelló de Ciutat.

N'Adriana **Rojas**, natural de Bons Aires, fa tres setmanes que ha obert la botiga **Shirley Nature**, a sa Coma. Despatxa productes aromàtics i cosmètics naturals.

En **Joan Moragues**, natural de Santa Margalida, fa set anys que va obrir la cafeteria **Es Passeig**, a sa Coma. A partir de les mil pessetes es pot menjar i beure en aquest lloc.

En **Josép Sanpedro**, nascut a Granada, fa dos anys que va obrir la **Botiga Romani**, una herboristeria, a Son Cervera.

Na **Joana Perelló**, natural de Muro, va obrir ara fa quinze anys una **rellotgeria** a Cala Millor.

CURSET DE FILOSOFIA

per **JOAN QUETGLES**

Dilluns, 24 de juny a les 8 del capvespre Institut Ramon Llull

per a més informació:
Telèfon 76 30 68

PUGEN

DAVALLEN

El fòrum **Una llengua, una cultura, un mercat**, organitzat per l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana, que ha reclamat a les institucions un mercat lingüístic únic als Països Catalans.

ΩΩΩ

El **I Cicle de Música Tradicional** celebrat al Teatre Principal.

ΩΩΩ

La **fira de Manacor**, visitada per 30.000 persones.

ΩΩΩ

Les **edicions en català**, que varien augmentar un 9,7% el 1995.

ΩΩΩ

Tots els grups del Parlament per aprovar una moció de suport al dret d'autodeterminació del poble saharauí.

ΩΩΩ

L'**Associació de Pares d'Alumnes** (COAOA) perquè volen que els seus fills aprenguin el català.

ΩΩΩ

L'Associació Cultural **Fent Carrerany** de Maria que ha fet deu anys.

ΩΩΩ

Els titulars del **Diari de Balears** com *En Paco Gilet me va dir: Eduardet que et bombin* (16.V.96).

ΩΩΩ

Les editorials **SM i Edelvives** perquè han decidit corregir els llibres de text escolar on es negava la unitat lingüística de la llengua catalana.

La cançó **flamenco-andalusa**, que un cop més ha fracassat estrepitosament al festival Eurovisió.

ΩΩΩ

Francesc Triay, per voler ficar zitzània entre les Balears i el Principat de Catalunya inventant-se que Cristòfol Soler és un submarí de Jordi Pujol, quan ell mateix és un criat de l'andalús corrupte, antimallorquí i còmplice dels GAL Felipe González. L'ase va dir al porc orellut!

ΩΩΩ

Joan Bauçà, regidor de manteniment i turisme de Cort, mallorquí renegat que s'aplega amb els forasters de la feria de abril.

ΩΩΩ

El periodista **Miquel Payeras**, per comparar el Correllengua amb la simbologia nazi. Ja en tenim prou amb l'ABC, Sr. Payeras!

ΩΩΩ

Àngel **Colom**, per declarar-se disposat a liquidar les sigles d'ERC per fer una coalició amb els partits espanyols PSC-PSOE i IC-Izquierda Unida.

ΩΩΩ

L'espectacle de **Jesús Gil** i els madrilenys celebrant el títol de lliga.

ΩΩΩ

Les **edicions en espanyol**, que l'any passat minvaren un 3,5%.

ΩΩΩ

L'**Insalud**, que fa esperar vuit mesos una pacient mallorquina perquè la visiti l'oculista.

ΩΩΩ

Gabriel Cañellas, Jaume Matas i tota la banda mafiosa del PP que ha provocat la dimissió del president Cristòfol Soler.

ΩΩΩ

Margarita Nájera i el PSOE, per aprovar la construcció d'una urbanització per a 2.000 persones a Calvià.

ΩΩΩ

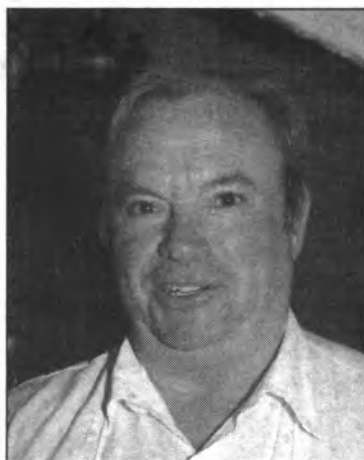
La fira d'artesanía i ecologia **Ecoetnia**, que no sap què és predicar amb l'exemple i ha fet la propaganda en foraster, menyspreant la llengua i la cultura de Mallorca.

ΩΩΩ

Els mossos d'esquadra que han decidit parlar en xarnego com a mesura de pressió sindical. Per fer això més valdria que s'haguessin fet de la Guàrdia Civil.

En Rafel Sureda, natural de Sant Llorens, és l'amo jove de S'Estanyol, una gran botiga de roba d'esports a Cala Millor. A la foto, amb les seves dependents.

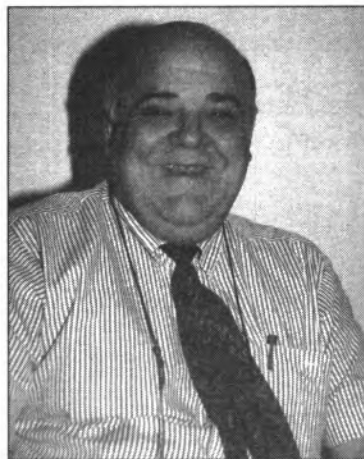
En Pep Sureda, natural de Manacor, regenta des de fa quatre anys el Restaurant Centre, a Cala Bona. Les paelles, el peix fresc i el marisc són l'especialitat de la casa. A la carta s'hi menja a partir de les 1.300 pessetes, el menú en val 750.

En Mattias Goedeke, natural de Hannover, ha obert fa tres mesos una òptica a Cala Millor. En Mattias és el segon diplomad que obre una òptica a Mallorca. La primera ja fa un parell d'anys que té les portes obertes al carrer de l'Oliviera, a Peguera.

Són en Gabriel Gomila i la seva filla Catalina, naturals d'Ariany. En Gabriel fa vint-i-sis anys que es va establir a sa Coma, on feia feina de cambrer. L'any 1980 hi va construir una casa i ara fa set anys que va obrir un dels primers souvenirs del poble.

En Joan Lillo, natural de Ciutat, és el director de les bugaderies del Grup Sol que estan ubicades al Polígon de Son Castelló. En aquestes bugaderies es renta la roba de vint mil llits, i la dels menjadors de vint-i-set hotels que la cadena Sol té a Mallorca, la majoria al terme de Calvià. Abans de dirigir la bugaderia, en Joan ha estat director dels hotels Luxor, Tròpic i Perla, a la zona de s'Arenal, fins l'any 1980, en què es va fer càrrec de la direcció de les bugaderies.

En Joan Clar, natural de Lluçmajor, fa dos anys que és el director de la Immobiliària Belladona, a Cala Millor. Aquesta immobiliària té la central a Cala Rajada i, a més de la de Cala Millor, té una sucursal al Port d'Alcúdia i una altra a Alemanya.

Són en Lluís Romera i n'Antonio Cabeza, de s'Arenal, amb les seves empleades. Fa sis anys que obren una pizzeria a Cala Millor. Despatxen menús a 695, 825, i 750 pessetes.

... el 20% dels residents de Balears posseeixen una segona residència?

ΩΩΩ

... a Mallorca hi ha 13.000 parelles de gavines?

ΩΩΩ

Balears és una de les CA amb la incidència més alta de malalts de la sida només superada per Madrid?

ΩΩΩ

... l'estat espanyol és l'estat amb més caixers automàtics per nombre d'habitants de tot Europa?

ΩΩΩ

... el consum energètic de les cuines elèctriques és elevadíssim en comparació amb les cuines tradicionals de butà o de gas ciutat?

ΩΩΩ

... si tenim ben aïllades les nostres vivendes podem aconseguir un estalvi del 20 al 30% de les despeses de calefacció? I qui diu calefacció hi pot afegir també aire condicionat.

L'ESTEL
de Mallorca

TENNIS SON RIGO

Tennis	Squash
Futbol-sala	Volei
Hàndbol	Mini-golf
Petanca	Tennis taula
Cir. footing	Gimnàs

Final Avda. Son Rigo • Tel. 74 33 66
Sometimes • Palma de Mallorca

Jordi Espases Mari

c/ Joana Roca, 41
Tel. 56 79 96
07550 Son Servera
Mallorca

Limpiauto Son Servera S. A.
SERVEI OFICIAL

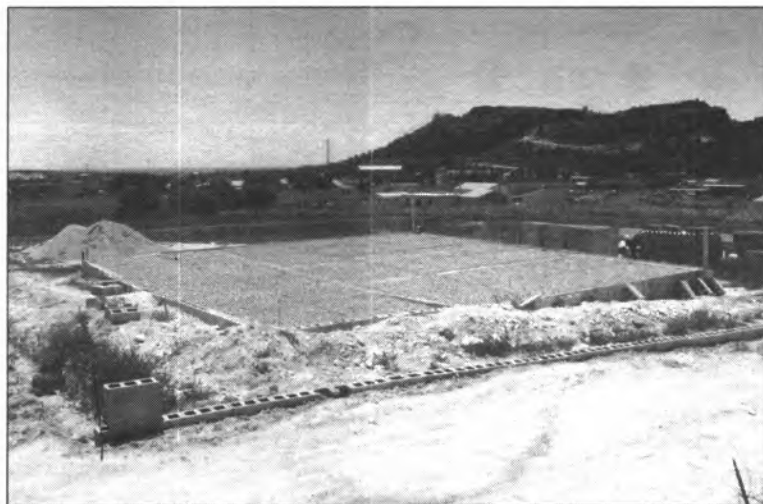
Avda. de la Constitució, 5 • 07550 Son Servera (Balears)
Telèfon 56 70 08 • Fax 56 75 25

PUB RABE

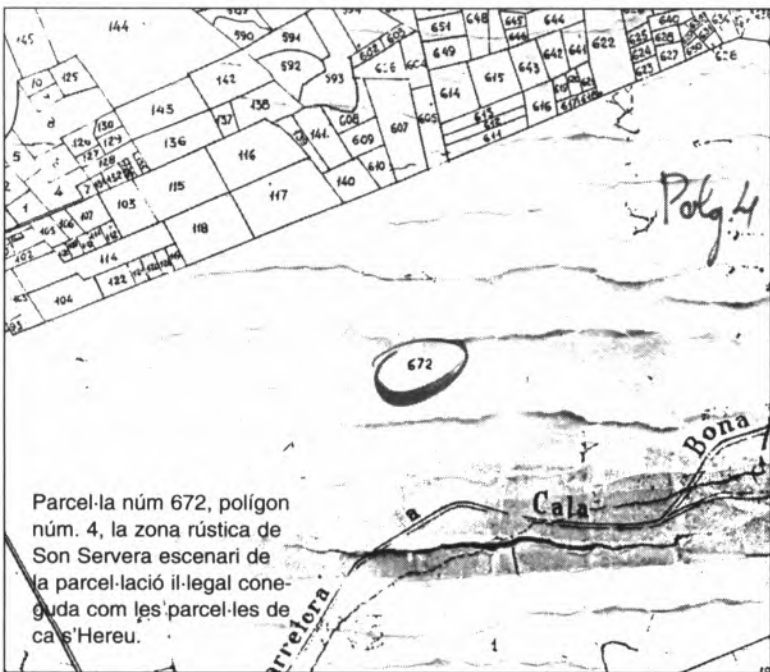
horabaixes i nits

Carrer d'Elisa Cervera, 2
Son Cervera

El nou Codi Penal castiga l'urbanisme il·legal amb la presó

Diverses fotos de la urbanització il·legal, les parcel·les de ca s'Hereu

Parcel·la núm 672, polígon núm. 4, la zona rústica de Son Servera escenari de la parcel·lació il·legal coneguda com les parcel·les de ca s'Hereu.

La permissivitat amb l'urbanisme i les obres il·legals s'ha acabat. Fins i tot la germana del rei d'Espanya, Pilar de Borbón, va haver d'esbucar la seva vivenda il·legal a Portopí de Ciutat després d'una sentència del Tribunal Suprem (DM 16.I.1996).

QUÈ DIU EL NOU CODI PENAL?

Pena de fins a 3 anys de presó per als promotors i de 2 per als batles implicats en l'urbanisme il·legal

El nou Codi Penal, al Títol XVI, Capítol I, article 319 és ben clar i rotund:

1. S'imposaran les penes de presó de 6 mesos a 3 anys, multa de 12 a 24 mesos i inhabilitació especial per a professió o ofici per temps de 6 mesos a 3 anys, als **PROMOTORS, CONSTRUCTORS o TÈCNICS DIRECTORS** que portin a terme una construcció no autoritzada en sòls destinats a vials, zones verdes, béns de domini públic o llocs que tinguin legalment o administratiu reconegut valor paisagístic, ecològic, artístic, històric o cultural, o pels mateixos motius hagin estat considerats d'especial protecció.

2. S'imposarà la pena de presó de 6 mesos a 2 anys, multa de 12 a 24 mesos i inhabilitació especial per a professió o ofici per temps de 6 mesos a 3 anys, als **PROMOTORS, CONSTRUCTORS o TÈCNICS DIRECTORS** que portin a terme una edificació no autoritzable en sòl no urbanitzable.

3. El qualsevol cas, els Jutges o Tribunals, motivadament, podran ordenar, a càrrec de l'autor del fet, la demolició de l'obra, sense perjudici de les indemnitzacions degudes a tercers de bona fe.

Article 320

1. L'**AUTORITAT o FUNCIONARI PÚBLIC** que, tot i sabent la injustícia, hagi informat favorablement projectes d'edificació o la concessió de llicències contràries a les normes urbanístiques vigents serà castigat amb la pena establerta a l'article 404 d'aquest Codi i, a més, amb la presó de 6 mesos a 2 anys o la de multa de 12 a 24 mesos.

2. Amb les mateixes penes es castigarà l'**AUTORITAT o FUNCIONARI PÚBLIC** que per si mateix o com a membre d'un organisme col·legiat hagi resolt o votat a favor de la seva concessió tot i sabent la seva injustícia.

28

Ultima Hora PART FORANA Múrcia, 8 de mayo de 1996

Las edificaciones ilegales en zonas rústicas de Sencelles es un acuciante problema que también afecta a buena parte de los municipios del interior. El Ayuntamiento de Sencelles detectó ayer en una primera inspección, 23 obras ilegales, tres de ellas ilegales y sancionará a quienes incumplan la legislación.

Una inspección urbanística detecta 23 obras ilegales en Sencelles en un día

El delegado de Urbanismo está preocupado por el poco apoyo que reciben los ayuntamientos para poder hacer cumplir la legalidad

Ultima Hora / Martes, 5 de julio de 1994

Sencelles

El Ayuntamiento impone multas a los infractores de las normas urbanísticas

Hay abiertos más de 800 expedientes urbanísticos, de los que siete son demoliciones

El doble llenguatge de Ventura Rubí

Ventura Rubí, tinent batle de Sencelles i responsable de l'àrea d'urbanisme, està fent un doble llenguatge. A Sencelles vol passar com un seguidor de l'urbanisme il·legal (vegeu requadres), mentre que a Son Servera és el màxim exponent de l'urbanisme il·legal. **Jaume Sastre** Ω

El GOB, des de l'any 1990, està denunciant l'urbanisme il·legal de Ca s'Hereu

Amb data dia 6 de juny de 1996 i amb el núm 1.683 d'entrada al Registre de l'Ajuntament de Son Servera, el Grup d'Ornitologia Balear (GOB), representat pel seu president, Francesc Avella, va fer la següent denúncia de la qual reproduïm els punts més interessants:

1. *Que a la finca de "ca s'Hereu", polígon 4, parcel·la 672, del cadastre de rústica del terme municipal de Son Servera, s'hi duen a terme distintes obres d'edificació consistents amb les construccions de cases, que superen moltes d'elles els 50Mt2, construccions de "casitas de aperos" i tancaments de parcel·les, així com diversos vials.*

2. *Que segons les Normes Subsidiàries de l'Ajuntament de Son Servera la zona delimitada al polígon 4, parcel·la 672, està qualificada com a No Urbanitzable i com a "Agrícola-Ramadera".*

3. *Que aquestes obres, d'altra banda, denunciades en repetides vegades pel GOB, des de l'any 1990 (any en que es va iniciar aquesta urbanització il·legal), constitueixen una vulneració flagrant de les Normes Subsidiàries veïgens de l'Ajuntament de Son Servera, de la Llei del Sòl (text refós de la Llei del Sòl, aprovat pel reial Decret Legislatiu 1/1992, del 26 de juny) i de la Llei 10/1990, de 23 d'octubre, de disciplina urbanística.*

4. *Que malgrat les reiterades denúncies presentades des de*

1990, davant aquest Ajuntament, segueixen a un ritme frenètic les obres de parcel·lació, urbanització i edificació de forma totalment il·legal dels terrenys esmentats a la present. Des de fa anys, i més avui, és conegut per tots que allò s'ha convertit en una autèntica àrea urbana, tot i que es va denunciar al seu moment l'inici de les obres.

5. *En dita finca s'han efectuat diverses segregacions constatables al Registre de la Propietat. Emperò tant si hi ha constatació com si no n'hi ha, el que és ben cert, és que hi ha un procés constant de segregació sota l'eufemisme anomenat "horts familiars" o "casitas de aperos", a fi de constituir un procés d'urbanització il·legal, que de segur, avui, ja hi ha constància que es pot repetir a altres indrets del terme de Son Servera (Son Lluç, per exemple).*

(...)

10. *És lamentable que l'Ajuntament de Son Servera, ateses les reiterades denúncies del GOB durant aquets anys, no hagi fet un ús decisiu dels mitjans jurídics, tècnics i materials dels quals disposa, tot permetent que en el seu terme municipal, es cometin infraccions urbanístiques del grau i volum, com la que denunciem, per la qual cosa ens reservam el dret d'exigir en el seu dia, les responsabilitats administratives, civils i fins i tot penals, adequades. **Jaume Sastre** Ω*

Fageda aparca una urbanització per por a les penes del nou Codi Penal

IU había advertido a Ripoll sobre posibles responsabilidades penales
Cort aparca una urbanización por temor a las penas de cárcel del Código Penal
 Tras su entrada en vigor, el PP cambia de criterio sobre Son Vida

El batle de Ciutat, Joan Fageda (PP) ha aparcat l'ampliació de la urbanització de Son Vida, per por de no anar a la presó. La promotora Son Vida SA, representada per Alberto Kusak, no va aconseguir el permís municipal quan el diputat de l'oposició, Joan Font (IU) va recordar que el nou codi penal castigava amb la presó les autoritats i funcionaris públics implicats en una tramitació irregular. Abans de l'entrada en vigor del nou codi penal, el PP era favorable a la urbanització. Ara, però, ha canviat d'opinió i Fageda no es vol arriscar a acabar davant un jutge acusat de complicitat amb l'urbanisme il·legal. **Redacció** Ω

URBANISME IL·LEGAL

Plomer, el primer batle denunciat als jutjats per urbanisme il·legal

Onofre Plomer, el primer batle de Mallorca denunciat al jutjat de guàrdia per permetre l'urbanisme il·legal.

El batle de Muro, Onofre Plomer (PP), ha estat el primer batle de Mallorca denunciat als tribunals per no actuar amb la deguda contundència contra una infracció urbanística a la zona costanera de Ses Casetes des Capellans. El denunciant, que és propietari d'un dels solars, va denunciar, primer al propi ajuntament i després al jutjat de guàrdia, que el propietari del solar núm. 80 feia obres sense la corresponent llicència d'obres i excedint-se en tres metres sobre l'aliniació establerta. **Redacció** Ω

L'ESTEL de Mallorca

INFORMA'T
 INFORMA'T
 INFORMA'T
 INFORMA'T
 INFORMA'T
 INFORMA'T
 INFORMA'T
 INFORMA'T
 INFORMA'T

L'ESTEL de Mallorca

L'Ajuntament de Ciutat proposa una multa de 389 milions per a un parcel·lador il·legal

L'entrada en vigor del nou Codi Penal que castiga l'urbanisme il·legal, ha tingut uns efectes fulminants. L'Ajuntament de Ciutat en aquests moments està estudiant posar una multa de 389 milions al promotor de la urbanització il·legal de Son Oliver ubicada al Pla de Sant Jordi. Segons consta al registre, la finca que pertany a la societat Ecomarca d'Antonio Solivellas, va ésser subdividida en 93 parcel·les d'uns 2.000 metres quadrats cada una. Les denúncies fetes pel PSM contra aquesta urbanització es remunten a l'any 1993 però només ara la majoria municipal del PP s'ha decidit a actuar quan el nou Codi Penal (articles 319 i 320) castiga en penes de presó les autoritats que fan els ulls grossos davant aquest tipus d'urbanisme pirata. D'altres promotors de Ciutat que també seran sancionats amb 59'6 milions són Antonio i Francisca Gamundí per la parcel·lació il·legal de Can Cili. **Redacció** Ω

MIÉRCOLES 5 DE JUNIO DE 1996

Multa històrica a un conocido urbanizador ilegal

Un año después de detectar Son Oliveret II, Cort propone sancionar con 389 millones al parcelador Solivellas

L'entrada en vigor del nou Codi Penal ha tingut efectes immediats i espectaculars pel que fa a l'urbanisme il·legal.

El PSM denuncia les parcel·les il·legals de Ca s'Hereu

Segons ha pogut saber L'ESTEL, l'agrupació del PSM de Son Servera representada pel seu portaveu, Antoni Cànaves, ha presentat diverses denúncies a l'Ajuntament contra la **parcel·lació il·legal de ca s'Hereu** sense que el batle **Francesc Barrachina Llaneras** hagi pres cap mesura decidida. La primera es remunta al juliol de 1995 (amb núm. d'entrada 1.963 al registre) i deia: *En aquests darrers mesos, l'Agrupació del PSM de Son Servera, ha detectat un problema urbanístic greu dins el nostre terme, com és la proliferació de parcel·lacions il·legals a llocs determinats i concretament al lloc conegut com "las parcelas" a la zona de Son Corb. (...) Amb aquest escrit exigim per part de l'Ajuntament que vos presidiu mesures immediates i concretes per posar fi a aquesta situació que cap favor fa a l'aplicació d'unes NNSS aprovades l'any 1987 i que fan tan*

necessari el que s'apliqui la llei i no es produeixin situacions d'agravi comparatiu i de risc de creació d'un nou nucli de població, amb les conseqüències nefastes i medioambientals que suposaria.

La segona denúncia data de dia 21 de febrer de 1996 (amb núm. d'entrada 435 del registre) i diu: *al polígon núm. 4, parcel·la 672 ("ses parcel·les") s'estan duguent a terme noves construccions il·legals (des de tancaments de solars, fins a preteses casetes i fins i tot cases); a més, cada dissabte es veuen brigades d'homes construint totes aquestes il·legalitats; a més, sembla que hi ha intenció de realitzar noves parcel·lacions. El PSM de Son Servera demana al batle Barrachina que es preguin per part de l'Ajuntament, totes les mesures per tal de restituir la legalitat afectada, a més que s'impedesquin les noves parcel·lacions que sabem estan previstes. **Jaume Sastre** Ω*

RELIGIÓ

La Pentecosta

Dedicat als capellans, pastors i altres clergues que obliden la llengua indígena

Fets 2:8

Original bíblic (grec clàssic): Kai pôs hêméis akúomen hékastos tē idía dialektô hêmôn en ê egen-nêthêmen?

Basc: Nolaz daiteke, bada, gure-tako bakoitza bere jatorrinko hizkuntzan entzutea?

Berber kabil (Nord d'Algèria): Mamîh adiésel qul-iitx sínèg huuthlègt el-ilém il-lul diz?

Berber sussi (Sud del Marroc): Mamink adjélt kién lugát tamar-zit il-lun ghís?

Arab: Fakéifa iàs maèhu qul-lu uaahidín min-naa lugatén albálá-di alèdi ulidà fihí?

Esperanto: Kaj kiel ni estas audanta en nia sama lingvo de ciu, en nia patrino lingvo?

Anglès: And how hear we every man in our own tongue, wherein we were born?

Suec: Hur är det då möjligt, att var och en av oss kan höra sitt eget modersmål?

Danès: Alvordan vi horer huer enkel tale i deres eget sprog, med det sprog ve er opvokset i.

Alemaný: Wie hören wir denn ein jeglicher seine Sprache, darin wir geboren sind?

Flamenc: En hoe hoort u elke un van ons in onze inzichting hebben, in de wat onze geloof van onze Moeder?

Català: I com els escoltam en la parla de cadascú, en la nostra llengua materna? Ω

Psalm de combat contra Maria Consuelo Reina (exFN), Jesabel de la hidra anticatalanista a València

I veié Aman (l'espanyolisme) que Mardoqueu (l'independentisme) ni s'agenollava ni s'humiliava davant ell, i s'enfurismà força. Però li semblà poca cosa de ficar mà contra Mardoqueu sols, puix que ja li havien dit quina era la nacionalitat de Mardoqueu; i maldà Aman per destruir tots els jueus (catalanoparlants) que hi havia al reialme d'Artaxerxes." Ester (3:5-6)

"I sa muller Jezabel (Maria Consuelo Reyna) li digué: Ets tu ara rei sobre Israel? Lleva't, i menja i alegra't; jo et donaré la vinya de Nabot de Jezreel (les darreres parets de defensa del català a València)." 1 Reis (21:7) "La dona cerca-raons és una gotera incessant." Proverbis (19:13) "Un fals testimoni no quedarà impune, es perdrà el qui calumnia." Proverbis (19:9)

"Els morros mentiders són detestables per a Déu; però es complau amb els qui obren amb veritat." Proverbis (12:22)

"Fortuna guanyada amb enganys: fum que es desfà, un mortal parany." Proverbis (21:6)

"Car els morros mentiders seran closos." Psalm (63:11)

"El Senyor adreça el seu crit a la ciutat... ¿Puc encara suportar, casa de maldat, tresors mal adquirits i mesures esquivades i detestables?

"¿Puc justificar balances fraudulentos o bosses de pesos falsificats?

"Els rics d'aquesta ciutat són

uns explotadors, els seus habitants parlen amb engany, de llur llengua no ixen més que mentides..." Miquees (6:9-12)

"L'injust porta i escolta adins d'ell l'oracle del pecat:

"No tinc cap por de Déu ni del seu esguard.

"Ell es creu que les seves culpes no seran descobertes ni damnades.

"Tot el que duu és engany i malícia, renúncia a tenir seny i a fer el bé. Rumia tota la nit quin mal farà, s'obstina a seguir els camins dolents, no reprova la maldat." Psalm (35-36:1-5)

"Jo, de tu, m'adreçaria a Déu, posaria a les seves mans la meua causa.

"Ell fa coses inabastables, meravelles que ni es poden comptar... "Enalteix els humils, posa en lloc segur els afligits.

"Desbarata els plans dels astuts i queden reduïts a la impotència.

"Atrapa als saberuts en llur pròpia astúcia..." Job (5:8-13)

"Ben cert, l'injust ja esmola l'espasa, tiba l'arc i l'apunta; posa a punt les armes mortals, prepara fletxes enceses.

"Mirau-lo: duu a l'entranya el malefici, concep la malícia, infanta la mentida.

"Havia cavat un fossat profund i acaba caient-hi ell mateix, la pròpia malícia li cau damunt, la seva maldat es desploma sobre ell.

"Don gràcies al Senyor car és just." Psalm (8:13-18) **F. de D. Ω**

Acció de gràcies dels nacionalistes sota el jou espanyol després de les eleccions del 3 de març de 1996

Salm 124: Tots ens hem pogut salvar (Càntic dels pelegrinatges de David) Si no fos el Senyor, que estava per nosaltres, que ho digui Israel- (tot Catalunya) si no fos el Senyor, que estava per nosaltres, quan s'alçaren els homes contra nosaltres, de viu en viu ens haurien devorat. Encesa la seva ira contra nosaltres, ja l'aiguat ens hauria inundat, una torrentada hauria passat damunt nostre, ja ens haurien engolit les aigües desbordades.

Beneït sigui el Senyor, que no ha permès que fóssim presa de les seves dents. La nostra vida, com un ocell, s'ha escapat del llaç dels caçadors; el llaç s'ha trencat, i tots ens hem pogut salvar.

El nostre auxili està en el nom del Senyor, creador de cel i terra. Ω

Xina Dissidents cristians condemnats

Tres dissidents cristians han estat condemnats a penes de dos a dos anys i mig de treballs forçats (reeducació per mitjà de la teràpia pel treball). Després de la matança de 1989 contra intel·lectuals i estudiants, molts dels supervivents han cercat recer en el moviment de les "esglésies de casa". Talment, ara molts de dissidents polítics enfront de la dictadura estalinista xinesa són cristians, fenomen abans desconegut. **P.O./Reuter Ω**

Turquia Règim anti-democràtic i anticristià

Les autoritats turques, tot i voler esser "europees", volen fer tornar, si més no, cent cinquanta refugiats d'Iran, molts d'ells cristians perseguits per la tenebrosa policia secreta del règim fonamentalista iranià, amb procediments semblants als de la Gestapo nazi, i que ha assassinat ja diversos líders evangèlics iranians. **P.O./N.I. Ω**

El bisbe de Vic aplica ja el "Concili Català" sense tenir el reconeixement del Vaticà

El bisbe de Vic, Josep Maria Guix, va ordenar diumenge passat que es posin en pràctica les cent setanta resolucions aprovades en el Concili de l'Església Catalana malgrat que encara estan a l'espera de rebre la preceptiva *recognitio* del Vaticà.

Josep Maria Guix explicava en la seva carta pastoral del passat diumenge que "el retard en rebre la *recognitio* ens ha posat un poc nerviosos, però ens queda la satisfacció de saber que totes les resolucions han superat satisfactòriament moltes mirades escrutadores i han passat una sèrie de sedassos molt primis".

El bisbe de Vic es refereix a les "precisions i retocs" que va ordenar introduir el Vaticà a una dotzena de resolucions aprovades pel Concili de les diòcesis catalanes, entre elles la que plantejava la possibilitat de crear una Conferència Episcopal Catalana independent de l'Espanyola.

Finalment, el Vaticà només acceptà la creació d'una "regió" eclesial única per a Catalunya que seguirà dependent de la Conferència Episcopal Espanyola. **Vic-Corresponsal Ω**

El Vaticà i els bisbes catalans

Es bisbes catalans han lamentat fa poc "l'estranya" tardança del Vaticà a aprovar les decisions preses al Concili Provincial Tarraconense (Catalunya Central). Sembla que la causa és que els bisbes hi parlaven de "cristians" en lloc de parlar de "catòlics", que és el nom escaient pel Vaticà (un Vaticà involucionista). Tanmateix, ja el bisbe savi Dr. Torras i Bages deia "Catalunya serà cristiana o no serà", un bo i il·lustre precedent.

De tota manera sempre ens queda el dubte sobre si els pactes secrets del Vaticà amb l'Imperi espanyol, els quals daten de la Contrareforma ("*España, hija predilecta del Papa*"), no hi faran també de les seves.

No fa gaire, la Franja catalanoparlant de l'Aragó (que a final de l'Edat Mitjana un Trastàmara "regalà" a l'Aragó, però que sempre ha estat dependent de les diòcesis de la Terra Ferma), i a causa de les pressions de la mà dreta de Wojtyła (l'Opus Dei), segons sembla, han passat a dependre de diòcesis aragoneses on l'Opus i la catalanòfobia són amos i senyors.

Els bisbes de la Tarraconense callaren. Potser perquè consideren que el Vaticà podia prendre represàlies. Però han cedit als enemics de la nació unes terres sempre nostrades i germanes.

Ara fa unes setmanes, vuit batles de la Franja, davant la intolerància i el racisme anticatalà del govern aragonès (PP-PAR), han amenaçat de demanar llur reincorporació al Principat i al Govern de la Generalitat. Doncs que no s'encantin, si volen sobreviure d'aquells caníbals lingüístics (PP-PAR).

I és que els espanyolassos encara practiquen la "reducció de testes" (dels colonitzats que no desporten de la hipnosi a què la serp del nacionalisme gran-espanyol ha sotmès els pobles conquerits pel seu Exèrcit). **Ricard Colom Ω**

Ciri curt

Un dels aconsegüiments més visibles del socialisme recent, carreteres i Europa a part, és la revifalla o revifament de les moltes varietats de pelegrinatge, romeria, rogativa i processó.

És a dir, el materialisme postmodern és fer-se veure a una processó barroca disfressat de Klu-Kux-Klan, desfer-se el llom amb un fuet de set cues o posar-se la mantilla negra, ai dolor!

Açò de les processons, diuen, és una necessitat psicològica i sociològica per allò de figurar.

En efecte, la tribu és molt rica en actes d'aquesta mena: 1. Les processons de celebració eucarística sem-

blen cosa del gremi d'orfebres: or plata i brillants, primavera de joiers. 2. De les processons de Setmana Santa no cal dir res més: romans, tambors i passos barrocs, alguns molt *kistch*, com eixe tan coent dels cavallers de la conquesta. 3. Les processons de les esglésies estacionals semblen cosa menys popular. 4. Les processons marianes són moltes: de l'anunciació, de la purificació, de la dormició, etc. 5. Les pràctiques penitencials també s'han fet un lloc: lletania *maior et minor* o rogativa. 6. El trasllat de relíquies també mereix processó, anem anem. 7. Les processons fúnebres, per últim, són sempre inevitables.

O siga, mentre Europa treballa i cavil·la, ací anem anem, anem tots a la llarga processó que ens va per dedins, processó processonària! **Xavier Campos Ω**

RESTAURANT

ITALIANA
 PIZZERIA

Direcció: Rosa

c/ Berlín, 6 • Tel. 49 01 65 • s'Arenal (Mallorca)

Automòbils
PLA DE NA TESA
Compra i venda de vehicles
 C/ Weyler, 12 • Tel. i fax 60 04 45 Pla de na Tesa

EL PETIT COMERÇ DÓNA VIDA I SEGURETAT A LA BARRIADA

Quatre motius per anar a comprar a la petita i mitjana empresa de la barriada:

1. Els beneficis de la petita i mitjana empresa mallorquina es reinverteixen a Mallorca, la qual cosa provoca que els doblers corrin de mà en mà i arribin a molta més gent.
2. El petit comerç la majoria de les vegades són empreses de tipus familiar que creen llocs de feina estables.
3. La petita i mitjana empresa ofereix un tracte humà i un servei post-venda que mai no podrà oferir la massificació i la despersonalització de les grans superfícies.
4. Un carrer ple de comerços és una garantia contra la degradació i un fre a la inseguretat ciutadana.

Mallorquins! Mallorquines!
No deixeu de comprar als comerços de la barriada o del vostre poble!

És un suggeriment de **L'ESTEL de Mallorca**

MALLORQUINS MALLORQUINES
COMPRAU PRODUCTES DE MALLORCA
SÓN ELS MILLORS DEL MÓN

És un suggeriment de **L'ESTEL de Mallorca**

Zoldas

 Carrer de Manacor, 121-C
 Tel. 27 85 18
 07007 Palma de Mallorca

 SERVEI OFICIAL

SERVIAUTO ARENAL S.A.
 Carretera Militar, 185 • Les Cadenes Tel. 26 81 11
 07006 S'Arenal-Palma (Mallorca) Fax 74 32 77

BAR - RESTAURANT
ESPECIALITAT EN Andreu
Arròs brut • Paella • Cordon blue • Bistec al pebre • Sípia
Conill a l'allet • Escalopa • Llenguado Meunier • Carns i Peixos
 c/ Grua, 6 • La Ribera • Can Pastilla • Tel. 26 10 73
 Sortida 10 autopista (dimarts tancat)

LA BITACORA
DORADA
Restaurant

peixos i mariscs frescs
OBERT CADA DIA
 Trafalgar, 23 • Tel. 26 34 10
 Ciutat Jardí (Coll d'en Rabassa) • 07007 Palma

Restaurant
BINICOMPRAT
Banquets de negocis, noces i comunions
 Carretera de Manacor, km 21'70 • Tel. 12 54 11

NATALICI? ANIVERSARI? CASORI? NOCES D'ARGENT?

No us trenqueu les banyes pensant en regals o peregrinant per botigues de 20 duros, regaleu subscripcions de **L'ESTEL** d'un any, de dos anys o de cinc anys als vostres essers estimats.

Feu país, família i amistat tot alhora.
DIGAU-LOS-HO amb L'ESTEL

Restaurant
Cas Carbone
 Dimarts tancat
 Cta. de Manacor, km 28 • Tel. 64 65 04 • 07230 Montuiri

RESTAURANT S'HOSTALOT
Menú dies feiners: 650 ptes. Cuina Mallorquina
Porcella rostida • Escaldums • Carn Torrada
 Camí Vell de Sineu, km 5 • Tel. 42 87 12
S'Hostalot

BAR CENTRAL
 Menjars • Tapes variades • Entrepans
 Som especialistes en paelles
 Menú del dia a 600 ptes.
 C/ Cardenal Rossell, 80 •
 Tel. 26 10 39 • Coll d'en Rabassa

CAN TITO RESTAURANT
PEIXOS I MARISCOS FRESCS
CUINA MALLORQUINA
 c/ Palmera, 6 • Tel. 27 10 16 • 07006 El Molinar (Palma)

Bei Josef
RESTAURANTE • PIZZERIA • GRILL • HELADERIA
 Carrer Llum, 6 • Tel. 58 51 32
 07560 Cala Millor (Sant Llorenç)

RESTAURANTE
Casa Jacinto
 c/ Barranc, 20 • Tel. 40 18 58 • Gènova

L'ESTEL de Mallorca
EL MILLOR SUPORT PUBLICITARI DE LA VOSTRA EMPRESA A MALLORCA
ANUNCIAU-VOS-HI !!!

PETITS ANUNCIS

BORSA
IMMOBILIÀRIA

A la plaça des Banc de s'Oli, lloc primer pis per trenta mil pessetes. Tel. 665336.

Oportunitat! Venc el solar núm. 382 de Cala Pi. Preu normal 4.200.000 per 3.800.000. Trucau de nit al 140728.

Lloc per dies apartament a Palmanova. És ideal per trobades amoroses. Tel. 469441.

Deixaria cambra doble a casa compartida, jardí i hortet. Molt econòmic. Preferentment gent jove. A Santa Ponça, urb. Galatzó. Tel. 671419.

Bonic terreny a Lluçmajor (camí d'Alicantí). Cantó 11 metres, caseta dos compartiments, a reformar. Pou, possibilitat de llum i telèfon. Tel. 450994. Preu per convenir.

Avinguda Argentina. Llog pis de 5 habitacions, moblat, xemeneia, electrodomèstics, telèfon, dos banys. 75.000 pessetes mensuals comunità inclosa. Tel. 792490.

Magalluf, venc 16 locals comercials. Planta baixa i pis 70 m². més terrasses entre 50 i 145 m². Tel. 726306.

PER IL·LUMINAR
LA SEVA LLAR
ELÈCTRICA
NYEGOS

Jaume Balmes, 45 • Telèfon 29 56 18
07004 Ciutat de Mallorca

Benestar Costa d'en Blanes, 22 cases primera fase, 15 cases amb piscina, jardins comunitaris. Entrega en 18 mesos. Tel. 726306.

ANIMALS DE
COMPANYIA

Clínica veterinària. Lda. A. Artigues. Horari: 11'00-13'00, 16'00-20'00; dissabtes: 10'30-13'30. Servei d'urgències. Plaça de l'Església, 2a. Tel. 743854. Coll d'en Rabassa.

Cadells de pastor alemany amb pedigrée, tatuats per CEPPA, venc. 120505.

VENDES

Vull comprar iot de 14 metres d'eslora amb tres cabines, coberta espaiosa, dos motors Diesel i dos llocs de control. Tel. 120197.

Venc motor Mercuri, foraborda, de canya curta, 2.2 HP, en bon estat. Preu 35.000 ptes. Tel. 753033 i 755460.

PERSONALS

Professora rossa, alta i molt atractiva, sense problemes de cap casta. La soledat m'empaita i m'agradaria conèixer senyor formal entre els 50 i els 60. 712064.

Empresari ben situat, de 46 anys, desitja formalitzar una llar amb senyora de 38-50 anys que sia alta, neta, sana i culta. 712064.

Divorciada de 34 anys, alta, garrida i ben atractiva. Només me manca la companyia d'un senyor que sia amorós i formal. 712064.

Motos
Salom

Jeroni Pou, 9 • Tel. 468136
Tomàs Forteza, 24 • 462686

Senyoreta ben atractiva i culta, desitja amarat amb senyora/ senyoreta de 18-43 anys per compartir la vida. 712064.

Senyora de 26 anys. Vull formar una amarat agradosa amb senyor casat que me pugui ajudar econòmicament. 712064.

Senyora de 32 anys. Desig entaular amarat amb senyor casat que m'ajudi econòmicament, ja que el que guany fent feina no me basta de cap manera. 712064.

Senyor vidu de 63 anys sense problemes. Desig conèixer senyora culta per formar una llar. 712064.

Senyoreta de 25 anys, morena, amorosa, simpàtica i amant de la llar. Bona situació, estalvis i cotxe. Cerc company fins els 40 anys. 712064.

Administratiu fadrí de 26 anys. Bon lloc de feina, estalvis, cotxe... M'agradaria trobar una al-lota formal per casar-m'hi. 712064.

Model de 27 anys, separada i sense fills. Pis, estalvis i cotxe. Vull conèixer senyor culte per refer la meua vida.

Modista, separada i sense fills, de 31 anys. Pis, cotxe i estalvis. Vull conèixer senyor culte per refer la meua vida. 712064.

Empresari de 43 anys. Divorciat sense fills. Casa, cotxe i un parell de negocis. Vull conèixer al-lota sense fills ni problemes. 712064.

Fadrina de 62 anys. Tenc pis, xalet i cotxe. Vull conèixer senyor vidu o fadrí, culte i sense fills. 712064.

Viuda de 56 anys, encara som ben guapa i tenc la vida resolta amb xalet, pis i estalvis. Vull conèixer senyor. 712064.

Estranger de 62 anys, viudo i sense fills. Tenc xalet, pis i cotxe. Vull trobar una bona companya. 712064.

Fadrina de 31 anys. Curra i culta. Tenc pis i estalvis. Vull trobar un al-lot formal. 712064.

Estudiant de 22 anys. Som curro i culte. Vull trobar una al-lota de 18-20 anys. 712064.

Divorciat de 42 anys. Alt, culte i amant de la llar i dels nins. Cerc senyora dolça i afectuosa. 712064.

Viuda de 49 anys, joliva, cultivada i de poble. Tenc cotxe i vull refer la meua llar amb senyor bona persona i treballador. 712064.

Separada de 40 anys. Amorosa i simpàtica. Vull refer la meua llar amb senyor formal. 712064.

Metge retirat. Som ben curro i agradable, 1'76 d'alt. Vull conèixer senyora de gran cor. 712064.

Me trob ben tota sola. Tenc 52 anys i visc de rendes. Pis, xalet, estudi, cotxe... te faré feliç. 712064.

Militar fadrí de 29 anys, joliva, amorós i agradós. Me vull casar amb al-lota seriosa entre els 25-29 anys. 712064.

Divorciat de 65 anys: negocis, pis, xalet, cotxe. Vull conèixer senyora per no estar tot sol. 712064.

Senyoreta de 25 anys. Som morena, galanxona, simpàtica, d'1'65 d'alta. Tenc estalvis i cotxe. Cerc company fins als 40 anys. 712064.

Senyora de 63 anys. Tenc una bona pensió. Som jovial, atractiva i encara estic per jugar a conillons amagats. Cerca'm al 712064.

Modista dóna classes de tall i confecció. Hores convingudes. Tel. 264784.

Cerc feina per guardar nins a Can Picafort o Inca. Carrer Nou, 5, Maria de la Salut.

Canviem el model de la seva roba, feim adobs i reformes de tota classe. Adobs en 24 hores. Carrer Bisbe Cabanelles, 30 (a 100 metres de la plaça Pere Garau de Ciutat) Tel. 278453.

S'ofereix pintor empaperador, econòmic, seriós, ràpid i net. desplaçament per tot Mallorca. Tel. 203239

Reparacions de Tv, vídeos, àudio, antenes Tv. Tel. 753580.

Bugaderia Lliterma. Auto-servei, rentat en sec i en banyat, neteja de catifes, servei ràpid. C/ Virgili, 17. Tel. 266331. Can Pastilla.

Tallers Vidal. Dièsel i gasolina. Cra. de Son Fangos, 280. Tel. 262048. Es Pil·larí.

Modista. Tallar i emprovar. Faig tota casta d'arranjaments: cremalleres, baixos, etc. Tel. 292920. Maria dels Àngels.

Planxisteria, pintura, mecànica. Taller San Francisco. Camí de Son Fangos. Tel. 490314. Es Pil·larí.

Pneumàtics Son Ferriol. Equilibrat de rodes, canvi de rodes i pegats, alineament de direccions assistida per ordinador. Avda. del Cid, 73. Tel. 427553. Son Ferriol.

S'ofereix administrativa amb vint anys d'experiència a banca i quatre anys a l'administració pública, com administrativa/secretària/recepcionista. Tel. 712501.

Si teniu qualche vidre trencat, cridau al 473819 i el vos posarem tot d'una.

Si fas manualitats com pintura, costura, brodats, ceràmica, etc, el pots exposar gratuïtament a "Cosas para tu Casa", al carrer 31 de Desembre de Ciutat. Tel. 752639.

Estudiant universitària d'Informàtica fa classes de repàs d'EGB, BUP i COU a la zona d'Inca. Tel. 503063.

Cerc feina per fer a ca meua. Tipus ceràmica, sabates o similar. Tel. 297067.

Cerc feina de representant d'arts gràfiques o comercial de publicitat. Tel. 297667.

Persona cerca feina per fer a casa. Mecanografia, ceràmica, llistes de correus... Tel. 297067.

Es confecciona o arregla qualsevol peça de vestir, cortines, coixins, etc. Tel. 771005.

Es passen treballs a màquina i per ordinador. Netedat i rapidesa. Tel. 771005.

Televisors, vídeos, ràdio-cassettes, els arreglam. Electrònica J. Garcies. C/ Francesc Frontera, 10. Tel. 264335. Coll d'en Rabassa.

Senyora de 46 anys, s'ofereix per guardar ancians o malalts. Tel. 263227.

Gabinet de Psicologia. Neurosis, trastorns de caràcter, psicoteràpia infantil, depressió. Tel. 427193.

BORSA DEL
MOTOR

Tallers Les Cadenes. Mecànica xapa i pintura de l'automòbil. Carrer del Marès, 3-A. Telèfon 265551. Ses Cadenes de s'Arenal.

Venc motocicleta marca NSR 80. Molts pocs quilòmetres, quasi nova. Tel. 511223.

Venc cotxe Renault 5 GTL PM-L, per 110.000 ptes. Tel. 741388.

Si vol un cotxe nou de la nostra gamma, véngui i en parlem. Agència oficial Renault. Tel. 413867. Son Ferriol.

Venc cotxe Renault 5 GTL, M-4623-L per 125.000 ptes. Tel. 741388.

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A L'ESTEL de Mallorca

Nom.....DNI.....
Cognoms.....Tel.....

ATENCIÓ • Escriviu un sol anunci per cupó
• Usau lletres majúscules
• Escriviu dins el requadre el text

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:
L'ESTEL de Mallorca. Apartat de Correus 124. 07600 S'Arenal de Mallorca

SERVEIS
PROFSSIONALS

La Casa Catalana de Mallorca ensenya ball de bot i sardanes. Tel. 753559.

Si vols fer feina amb els àngels, apunta't al "Taller dels Àngels". Informació al telèfon 281642 (Xesca).

NO EMPRENYS

EL MEU POBLE

ic YAMAHA 400 PM Z.
es noves. Assegurada.
o casc. 150.000 pesse-
Joan. 835131.

de joves els dimarts a les 18
hores. Carrer Menorca, 6.
Per 5.500 ptes al mes. Tel.
750041-713262.

Estudiant de Filologia cata-
lana fa classes de repàs
d'EGB i BUP, preferentment
assignatures de lletres.
Demana per na Carolina al
299829.

Si voleu intercanviar adhe-
sius, revistes, informació,
etc, sobre el tema d'allibera-
ment nacional, escriviu a
l'Associació «Xavier Ro-
meu». Apartat de correus,
36. 43480 La Pineda. Tarrag-
ona.

El Consell Nacional Català
ofereix diversos llibres, gra-
tuitament, a tot aquell que
els demani, al voltant
dels drets i història de la
comuna pàtria catalana.
Podeu escriure a l'Apartat
15.071 de Barcelona-08080.

Si voleu rebre informació
sobre les Joventuts d'Es-
querra Republicana (JERC),
i rebre els nostres butlletins,
escriviu ara mateix a:
JERC-Illes. Santiago Rus-
sinyol 1, àtic. 07012 Ciutat
de Mallorca.

Mestre s'ofereix per fer clas-
ses de repàs. Demana per
Bartomeu al telèfon 467931.

Si estau interessats per la
literatura en català, podeu
subscriure-vos de franc a la
revista LA FOREST D'ARA-
NA, plaça Mossèn Sorell, 6-
14, València 46003. Cal fer-
hi esment dels vostres nom
i cognom, adreça, codi pos-
tal i població.

Llicenciat fa classes de
català a tots els nivells, per
a una persona o a un grup
petit. Preparació per exà-
mens de la junta avaluado-
ra. També repàs d'assigna-
tures. Tel. 720567.

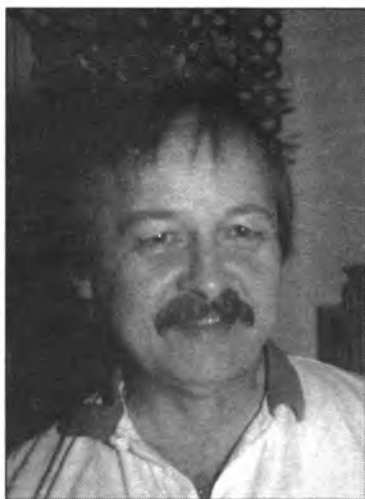
Estam interessats en un
intercanvi cultural amb per-
sones i institucions dels
Països Catalans que desit-
gin informar-nos sobre el
passat i el present del dits
països i estiguin interessats
en qüestions vinculades a
l'Argentina. Escriviu-nos a:
Baigorria 1337.200 Rosario-
Argentina.

En Ferran Vitri, natural de Rosario (Argentina), fa deu anys que va obrir un local de lloguer de motos, bicicletes i altres ginys que van damunt rodes. El local és a sa Coma.

El president, Simó Bonet, i el secretari, Josep Miquel, són els que dirigeixen la Penya Mallorquinista Serra Ferrer de Cala Bona, que té la seu social al bar Can Bosco. Aquest local és freqüentat pels simpatitzants del PSM i pels del Mallorca. S'hi menja peix fresc i menús a 975 pessetes.

Nom Charlie i és de nació alemanya. Fa mig any que va obrir el bar Leierkasten a Cala Millor. Els mallorquins i els alemanys són els seus parroquians.

En José Luis García, natural de Santander, regenta des de fa tretze anys el restaurant Bei Josep, a Cala Millor. Fa cuina alemanya i espanyola i és del Barça. Un lloc on es menja a la carta a partir de les 1.500 pessetes.

Mossèn Pere Pou, natural de Petra, és des de fa setze anys el rector de Son Cervera. Ens conta que l'any 1905 els ceriverins pensaren que l'església era massa petita i començaren la construcció d'una gran església. Hi feren feina fins que l'any 1929 es cansaren i aturaren les obres. Avui, darrera l'altar major, hi ha un local per a conferències i reunions i, a dins l'església, s'hi fa teatre i actes culturals. S'han fet obres de conservació del recinte, que avui és un dels millors espais lúdics del poble.

ENSENYANÇA

a tots aquells i aquelles
vulguin lluitar contra
asor, contra els traïdors,
tra l'explotació obrera, i
una terra lliure i catala-
els Maulets tenim obert
artat de correus 349
. 43480 de Salou (Tarra-
a), per a qualsevol infor-
ció o col·laboració contra
pant.

oleu rebre una subscrip-
gratuïta al Butlletí de la
dació per la Pau (entitat
tra l'armamentisme i la
rra) podeu adreçar-vos
lèfon (93) 3025129 o al
er Pau Claris, 89, Bar-
na 08010.

voleu rebre llibres en
là gratuïts sobre dife-
s temes d'actualitat,
als o teològics, sols us
escriure a *Cristianisme i
l'Ícica*, carrer Roger de
ia, 13, Barcelona 08010,
lefonau al (93) 3172338.

legació catalana de la
EM, grup d'ajut als països
l'Est, fa una crida per
ar roba, menjar, sabates,
licines etc. Per demanar
ices on enviar-ho perso-
nent, podeu adreçar-vos
Benjamí Planes, CSEM,
satge Miquel Carreres,
08206 Sabadell. Tel. (93)
2 918.

s aprendre a conduir
se esforç? Vine amb
altres! T'ho passaràs
bé. Auto Escola Chela.
er 31 de Desembre, 48.
759438. Ciutat.

essorera titulada fa clas-
de solfeig, piano i har-
ia. Individuals i en grup.
756114. Magdalena.

ersitària fa classes de
is d'EGB i català a la
a de Pere Garau de
at. Tel. 243383.

sos d'expressió corpo-
Grups d'adults els di-
s a les 18 hores. Grups

**Immigrant! Els teus
fills són tan mallor-
quins com els fills
dels mallorquins.
Exigeix escoles ca-
talanès al teu poble
o barri.**

**Cal conèixer el nostre
País, la nostra història,
la nostra gent, les nos-
tres muntanyes, boscos
i ciutats. Cal conèixer
per estimar, i s'ha d'es-
timar per lluitar.**

NO AL RACISME ANTIMALLORQUÍ

Publicitat en foraster? NO, GRÀCIES!
Els mallorquins no som una raça inferior
Per això, el català, la llengua de Mallorca, la
llengua mallorquina, és tan digna d'usar-se
en públic com la forastera

MÉS A DINS CA NOSTRA!

Les drogues

La coca, estupefaent d'altura

L'any 1499, Américo Vesputcio ja informava sobre l'ús de la coca entre els indígenes americans. El seu consum s'estenia per tota l'Amèrica, però avui en dia es limita a Bolívia, Perú i Colòmbia.

Segons la mitologia inca, aquest arbust va néixer de la tomba d'una jove sacrificada als déus com a expressió de l'alegria divina. S'han trobat restes que daten del 2500 abans de Crist a Huaca Prieta (Perú). Mastegant la seva fulla quatre vegades al dia, els indis suportaven la fatiga, el dolor i l'altitud. D'aquesta manera augmentava el seu rendiment a la feina, com ja descobrien els conqueridors espanyols el segle XVII. Avui en dia, els miners bolivians segueixen consumint-la perquè, a més, els minerals i vitamines que conté supleixen, en part, la manca de fruita i verdura fresca de la seva dieta. Fins al 1860 no es va aïllar l'agent actiu de la cocaïna, però ben aviat va adquirir prestigi social: el mateix Freud fou addicte a aquesta droga. Als anys vuitanta es va tornar a posar de moda pels seus efectes euforitzants.

La cocaïna s'obté secant les fulles, que a continuació es dipositen dins un pou amb aigua, que rosos i àcid sulfúric. Es lleva el líquid i queda una pasta grisca —el sulfat de cocaïna—, a la qual afegeixen aigua, àcid, benzina i pergament potàssic i amoníac. Així s'obté el clorhidrat de cocaïna que, filtrat i assecat, queda reduït a una pols blanca.

La coca ajuda els miners bolivians a suportar la fatiga, el dolor i l'altitud, a més de suplir la manca de fruita i verdura fresca en la seva dieta.

Efectes: excitant intel·lectual i físic. Perills: psicosis aguda, els malalts atesos per consum de cocaïna han passat d'un 1'9% l'any 1987 a un 4'3% l'any 1993.

Dependència: només psíquica. Situació legal: prohibida.

La nou moscada, droga a la cuina

Segons la definició habitual d'estupefaent ("substància que suspèn o debilita l'activitat cerebral"), aquest condiment usat des del segle XVI podria ésser perseguit com a droga. Ja al 1829 el biòleg Johannes Purkinje va comparar l'excitació després d'ingerir tres nous moscades amb els efectes de la marihuana. Un dels seus principis actius, el safrol, posseeix una estructura molecular similar a la de la mescalina i l'MDMA, el principi actiu de l'èxtasi.

Efectes: l'elimina i la miristina que conté eviten el cansament

i disminueixen la gana. No provoca addicció.

Situació legal: els seu consum és permès.

L'alcohol, afició nacional

El 70% de la població beu alcohol en alguna ocasió: un diumenge qualsevol beuen vi quasi vint milions d'espanyols i deu milions consumeixen cervesa. El brandi es la droga preferida de vuit milions, i els combinats, la de tres milions. Per cada heroïnòman, existeixen a Espanya quaranta alcohòlics. De fet, el 40% dels internaments psiquiàtrics són causats per l'alcoholisme. És la causa indirecta del 30% dels divorcis i del 50% dels maltractaments. No és estrany que el 36% dels adolescents espanyols admetin que beuen massa.

Efectes: desinhibició i embrietat. Perills: coma etílic, astènia sexual, cirrosi, infarts...

Dependència: física i psíquica. Situació legal: consum permès a majors de 16 anys.

Els mil usos del Cannabis

Era una de les cinc plantes màgiques usades en els rituals hinduïstes destinats a preservar l'home de catàstrofes i protegir-los dels seus enemics. Des de l'antigor ha estat molt usada en farmàcia per les seves propietats anestèsiques, tranquil·litzants i fins i tot hipnòtiques. Però també pot originar pèrdua de la memòria i desordres de caràcter.

És molt conegut el cas del "vell de la muntanya" (Hassan ihn Sabbah), que va fundar la secta dels assassins ("hashishins") que, hipnotitzants amb haixix, mataven els líders enemics assenyalats pel seu cap.

Actualment és una de les drogues més utilitzades a l'Estat espanyol després de l'alcohol i el tabac, amb un 16% de consumidors re-

El seu ús farmacològic és ample, i ara es fan investigacions per dissenyar medicaments que tinguin els efectes beneficiosos de

El Cannabis s'utilitza sovint per estimular l'apetit dels malalts de sida i de càncer quan pateixen anorèxia.

la marihuana sense produir estat d'eufòria, o induir efectes sedants sense provocar pèrdua de memòria. Actualment s'empra en malalts de càncer i sida per estimular l'apetit, perquè la mateixa malaltia i la teràpia amb què es combat provoquen anorèxia amb freqüència.

Però, a més de la seva utilitat com a fàrmac, el cànem té un ample ús industrial des de l'antigor. Tradicionalment s'ha emprat per fabricar corda, roba i oli, i més recentment s'utilitza en productes cosmètics, roba i alimentació. Fins i tot un fabricant de peces de vestir esportives ha posat a la venda unes espardeñyes de Cannabis. En l'actualitat s'estudia la possibilitat d'utilitzar un cànem pobre en tetrahidrocannabinol (THC) —el seu principi actiu— per fabricar una matèria base que pugui usar-se per fer paper. El Cannabis es recol·lecta a finals d'estiu. Les plantes femelles —les úniques actives— es deixen assecat durant dos mesos i posteriorment són polvoritzades, obtenint d'aquesta manera el kifi

o marihuana, una herba que es pot fumar com si fos tabac. També es poden batre i tamisar les plantes per separar la resina —l'anomenat haixix— que després d'aglomerat en plaques serà situat al mercat.

Efectes: provoca eufòria i estimula la percepció sensorial; també pot produir la son i obrir l'apetit.

Perills: pèrdua de la memòria; desordres del caràcter i de l'humor. Dependència: psíquica; no està demostrada la dependència física. Situació legal: despenalitzat el consum, encara que no el trà-

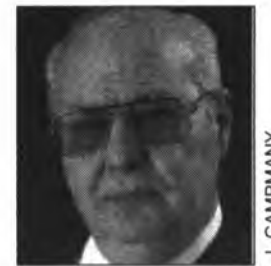

FORAST ERADES

Luis Martínez-Calcerrada (ABC): **El resultado del pacto ha sido el reflejo de una realidad, o más bien ficción, desfigurada, sí, pero sintomática: todos somos regionalistas, o de cada país, eludiendo el signo de nacionalidad único frente al extranjero, ya no hay ni José ni Joaquín ni Jorge ni Javier, sino Josep, Joaquim, Jordi o Xavier, ya casi rozamos un bilingüismo a la inversa, y ya el tránsito viario al acceder a cada mini-nación ha de purgar un control indicativo del nuevo territorio o país que se pisa.**

ΩΩΩ

Jaime Campmany: **También Europa anda medio en cueros, y aquí el único que va a resistir vestido va a ser ese oso tudesco llamado Helmut Kohl. A nosotros no nos queda tela más que para taparle el ombligo a Jordi Pujol.**

J. CAMPMANY

ΩΩΩ

Jaime Campmany: **Esas palabras de Jordi Pujol en las que afirma claramente que Cataluña es parte de España y que él no es ningún Bossi, han caído sobre mi ánimo como una refrescante lluvia de mayo.**

ΩΩΩ

Antonio Verd Noguera: **No tengo conciencia de haber aprendido ni el catalán ni el castellano. El castellano es tan propio de nuestra comunidad como el catalán.**

ΩΩΩ

Gregorio Peces Barba (PSOE): **Nunca Cataluña, ni tampoco hoy ninguna región europea, participa de un sistema de autonomía tan amplio como el establecido en la Constitución española de 1978. Nunca Cataluña ha sido plenamente soberana. Cataluña se ha desarrollado y ha crecido especialmente a partir de la etapa en que perdió sus libertades con los decretos de Nueva Planta.**

Segons unes estadístiques actuals europees tant Catalunya com Euskadi apareixen com a zones capdavanteres en el consum de drogues.

Per a nosaltres i els bascos, això és una pena, però per a Espanya ja fa temps que és una alegria. Que millor per als espanyols que tenir els nostres joves fora de combat, destruïts tant interiorment com exteriorment per qualsevol mena de droga, en lloc de voluntaris disposats a lluitar i morir per la independència?

El consum de drogues fins i tot arriba a unir gent independentista amb espanyols pel sol fet d'aconseguir la seva dosi.

Sabem bé que, si es volgués, des del poder es podria acabar amb aquest problema, però massa gent (funcionaris, polítics i policies) quedarien implicats.

Podem trobar dues solucions diferents a aquest problema. Si mirem vers Euskadi veim que allà han optat per la via ràpida del tret al clatell. Per sort o per desgràcia nosaltres no podem disposar d'una organització independentista catalana que es dediqui a fer aquesta tasca. En canvi, si tenim (i ho veim com una derrota de l'independentisme català) diferents organitzacions independentistes que fins i tot en fomenten el consum, i això es perjudicial per a formar gent combativa i amb els objectius clars.

La nostra solució és la següent: plantar cara i denunciar aquells que venen droga, ells són els enemics de Catalunya, ells ens destrueixen com a poble, ells fan que gent amb ganes d'actuar passin a ésser éssers sense objectius ni prioritats. *Palestra* Ω

El cadàver: teatre contemporani mallorquí al Teatre Principal de Ciutat

Els actors i l'autor d'El cadàver, saludant el públic després de la representació al Teatre Principal de Ciutat.

M. López devora Miquel Julià, dos col·laboradors de L'ESTEL.

Dià 30 de maig s'estrenà en el Teatre principal l'obra del nostre col·laborador, l'escriptor de **sa Pobla** M. López Crespi, que és premi de literatura de la **Generalitat de Catalunya**. A l'estrena hi anà un nombrós públic i les més destacades personalitats del nacionalisme d'esquerres mallorquí. També hi poguérem veure representats de la PIMEN, de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana, Associacions de Veïns, etc. Abundaven els joves estudiants i universitaris, professors, personalitats de la premsa i la ploma. Molts socis de l'OCB hi eren

presentes igualment.

TAULA RODONA és el primer grup mallorquí que representa una obra teatral de l'autor de **sa Pobla**

A l'entrada del **Teatre Principal**, parlant amb el director de **Taula Rodona** Adolfo Díez i amb el responsable de l'escenografia, en Bernat Pujol, ens comentaven:

"Quan vàrem llegir una narració curta titulada "El Cadàver" d'en M. López Crespi constatarem que hi havia un material teatral fantàstic. Aquella narració posseïa un llenguatge àgil i directe que ens contava

unes històries que tots coneixíem a la perfecció; a més hi havia una relació molt directa amb el nostre anterior treball "Papers Intims" de Guillem Vidal. Un cop llegida la narració, amb ganes de fer feina, ens posàrem en contacte amb l'autor i, de llavors ençà hem treballat amb en Miquel d'una manera conjunta.

El resultat de tot aquest treball que presentam avui jo diria que té un cert aire de tragèdia grega. També volem dir als lectors de *L'ESTEL de Mallorca* que tenim l'orgull d'esser els primers teatres que representen una obra d'en Miquel López Crespi. Crèiem que ja era hora que un escrit d'aquest autor tant premiat fos conegut per al públic mallorquí. Ω

L'ESTEL de Mallorca

EL MILLOR SUPORT DE LA VOSTRA EMPRESA A MALLORCA !!!

HISTÒRIES DEL DESENCÍS

Editorial Moll

VIDA D'ARTISTA

Llibres del Segle

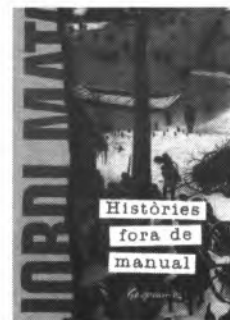
de **M. López Crespi**

Els podeu trobar a les llibreries mallorquines

LLIBRES

APARADOR DE LLIBRES (Novetats)

Històries fora de manual, Jordi Mata, Ed. Germania. Potser la majoria d'escriptors prefereixen ficcionar la realitat més im-

pregnava la vida quotidiana, els xuetes encara suportaven humiliacions i les penúries econòmiques es resolien amb bon humor i molta força de voluntat. ΩΩΩ

diata però sempre hi ha hagut i hi ha casos com el de Jordi Mata que a **Histories de fora de manual** i recordant-nos d'alguna manera el mestre de la novel·la històrica que fou Néstor Luján, han sentit una certa atracció per la història i els seus protagonistes. I és en aquest camp que Jordi Mata ens presenta set ficcions sobre el que haguera pogut ser i potser fou d'una realitat que duu el lector per camins tan diversos com el camp de batalla de Lepant a *Els vinyars de Xipre* o ser testimonis vius del que succeí l'última jornada a bord de l'enfonsat *Titànic* a la narració *Els duelistes*. Sempre en companyia d'uns personatges que, des de las quotidianitat., s'han vist immersos com a protagonistes del devenir de la història per la ploma de l'autor. **Histories fora de manual** és una obra digna d'un autor que va revelar-se com a excel·lent narrador a *L'espòs infernal* i que culminà totes les expectatives de la crítica amb *Amors maleïts*, el següent llibre. (A.R.)

ΩΩΩ

Ramon Aguiló. Memòria sentimental del canvi, Gina Garcías, Leonard Muntaner editor, Ciutat març 1996. Ramon

Aguiló, primer batle de Palma després de la dictadura, recorda les vicissituds dels dotze anys al poder i reconstrueix les peripècies juvenils a la Palma de la postguerra, quan la religió

impregnava la vida quotidiana, els xuetes encara suportaven humiliacions i les penúries econòmiques es resolien amb bon humor i molta força de voluntat.

ΩΩΩ

El primer franquisme a Mallorca, Josep massot i Muntaner, Publicacions de l'Abadia de

Monserrat, Barcelona 1996, 485 pàgs. PVP 2.100 ptes. Aquest llibre estudia tot un seguit de temes fonamentals per al coneixement de la història de Mallorca entre el 1936 i els anys cinquanta: revolta del 18 de juliol, l'expedició del capità Bayo, la influència dels feixistes italians, repressió acarnissada de la Falange, els testimoniatges de Bernanos, de Vigoleis Thelen i de Llorenç Villalonga sobre la repressió franquista, els exiliats i les víctimes de la persecució feixista, la difícil represa cultural de la postguerra, etc.

LLISTA DE VENDES

1. *Poemes canònics*, Kavafis, Leonard Muntaner editor
2. *Les fites netes*, Damià Huguet, Ed. Moll.
3. *Excelsior o el temps escrit*, Biel Mesquida, Ed. Empúries.
4. *Ciutat ha seixanta anys 1850.1900*, Bartomeu Ferrà, Miquel Font Editor.
5. *Cuba en el cor*, Miquel Segura.

Per fer aquesta llista s'han consultat les següents llibreries: **Embat**, **Quart Creixent**, **Aloma**, **Libres Mallorca**, **Jaume de Montsó** i **Espirafocs** (Inca).

1. QUÈ LLEGIU? 2. QUIN LLIBRE RECOMANAU?

- Gracià Sánchez**. Periodista
1. La biografia del pintor *Lempicka*, de Giles Neret, ed. Taschen.
 2. *Mossegades*, de Jaume Sastre.

Llegir és un bon aliment per a l'esperit

TAULA RODONA TEATRE PRESENTA

EL CADÀVER

de Miquel López Crespi

el cadàver

Teatre Principal DEL 30 DE MAIG AL 9 DE JUNY

Consell Insular de Mallorca

FORAST ERADES

Lorenzo Contreras (ABC): **Soler viene representando, con sus sueños de "inmersión" a la catalana, una connivencia con el pujolismo. Sería bueno saber si ese rechazo al delirio de "Cristófol" explica la operación de Cañellas o es sólo, como acabo de apuntar, la cobertura o la coartada del antiguo y poderoso cacique isleño. Me parece recordar que el propio Cañellas, en sus tiempos de presidente, no hizo de cortafuegos político para la relativa propagación del incendio pancatalanista.**

ΩΩΩ

Carlos Seco Serrano (ABC): **Decía no hace mucho el señor Pujol -reafirmando en la buena tradición de un catalanismo españolista-: "Yo no soy el Bossi español". Sólo aplauso merecen estas palabras. Sin embargo, el "presidente" añadió algo que no me sonó tan bien, porque me parece equívoco: "No oculto que soy, sobre todo y fundamentalmente, catalán. Cataluña ha terminado por ser parte de España, también desde el punto de vista de los afectos". ¿Habría hablado así Cambó, para quien ser catalán era una manera de ser español?**

ΩΩΩ

Rodrigo Fernández, directiu del Rayo Vallecano: **Los otros directivos del Rayo estábamos en un rincón del palco del Lluís Sitjar, separados y rodeados de mallorquinistas que durante todo el partido hablaban en catalán y gritaban. Nos trataban de forma desagradable. Para acabar de estropearlo una gran bandera del Malitca se paseó por el palco. Hubo momentos que tuve ganas de sacar el encendedor y quemarla.**

Immigrant! Tu no pots ensenyar la llengua mallorquina als teus fills, però els mestres a l'escola sí que ho poden fer. Exigeix escoles catalanes al teu barri o al teu poble.

PARLEM CLAR I LLAMPANT**No m'ha vengut gens de nou**

JOAN ANTONI ESTADES DE MONTCAIRE I BISBAL

Tant si un és de dretes com si un és d'esquerres, per a tot aquell o aquella que sia mallorquí, o menorquí, o eivissenc, o formentenc de bon de veres i amb dos dits de seny al front, el dia que els laqueus de l'anticatalanisme esquizofrènic i del caciquisme mafiosos obligaren la dimissió, com a president de la nostra Comunitat Autònoma, el Molt Honorable i digne senyor Cristòfol Soler i Cladera, serà recordat com un dia trist per a la nostra història autonòmica. Tal dia com aquell es llüiren els autors del "copet d'estat". L'amo havia dit, el dia abans, que no era un arbre caigut i, ara, es podia sentir content de posar les peres a quarto al "missatge" que pretenia dirigir l'empresa pel seu compte. I l'endemà, els botifarretes de pèl roig o nêts de ministres reaccionaris d'Espanya imperialista i prepotent -aquells qui reneguen de la llengua literària dels seus senyorsavis i dels seus oncles perquè, segons el seu caparrí, això del català és cosa de comunistes, xuetes i separatistes republicans- podien gaudir de la portada i de la crònica de la periodista Rosa Estaràs (la qual no és ni filla, ni germana, ni cosina meva, gràcies a Déu) publicada, amb tanta mala bava, a l'ABC.

En aquest moment, he de confessar-vos que estic de volta de moltes coses. El cop baix, la "canyellada", al president Soler -l'home a qui mols dels seus no admetien que anomenàs les coses pel seu nom- ha colpit, d'indignació, els meus sentiments de ciutadà d'aquesta terra; però no m'ha vengut gens de nou la jugada. Què podia esperar-se d'una gent com aquesta? D'un partit que, a les terres del Principat, del País Valencià i des de la "capital del Reino" (o de la República, qui sap demà que passarà, tant se me'n dóna, però, això sí, espanyola), ha vengut orquestrant les campanyes d'odi i insolidaritat de l'Espanya castellana contra les altres nacions de la península Ibèrica, principalment contra la nostra. Res de bo es podia ni es pot esperar.

Ah, ciutadans i ciutadanes de la dreta conservadora d'aquestes illes... quan serà que us decidireu a fer com els vostres correligionaris ideològics de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona, donant vot i suport a partits que estimen i defensen la nostra llengua, les nostres arrels i la nostra gent, i no a partits que menyspreen tan legítims i nobles sentiments?

El IV Centenari de les noves de na Joana la Boja

El proper 28 d'agost farà quatre-cents anys que es casava la filla dels Reis Catòlics amb el fill de l'emperador Maximilià d'Alemanya. Na Joana de Trastámara i Trastámara (pertanyent a la dinastia que, a ca nostra, i amb la desgraciada complicitat de sant Vicenç Ferrer, havia usurpat la corona de Jaume el Conqueridor als legítims hereus de la dinastia Bellonida) nasqué a Toledo el 6 de novembre de 1479. Per tant, nasqué, com jo mateix, sota el signe de l'Escorpí. Coneguda com na Joana la Boja, per haver mort el seu germà Joan i altres germanes més grans, dia 11 de gener de 1505 es convertí en reina de Castella i, a la mort del rei Ferran, son pare, assimilà la corona d'Aragó. Moriria a Tordesillas un 12 d'abril de 1554, regnant ja de fet el seu fill Carles Primer d'Espanya i Cinquè d'Alemanya.

Na Joaneta de Trastámara tenia desset anys quan es casà amb l'arxiduc Felip d'Habsburg. Les noces se celebraren a la ciutat de Lille, el poble on més tard nasqué el general Leclerc, aquell militar que el 25 d'agost de 1944 deslliurà la capital de França, París, del jou nazi; però que, el 1496, encara no havia estat annexionada a l'Estat francès. Convendria que els francesets i les francesetes, tan enllepolits de "la grandeur de la France" com alguns compatriotes nostres ho són de "la unidad de España", sabessin que al nord de l'antiga Gàl·lia hi ha una regió amb llengua i cultura pròpies. Aquesta regió es diu Flandes i està partida entre els Estats francès, belga i hol·landès. L'avui ciutat francesa de Lille es troba allà, és la capital del departament del Nord, a la província (regió) de Flandes. Fou en una ciutat flamenca, on pasturava un lleó ben valent i ferotge, que el 28 d'agost de 1946 s'uní la darrera dinastia celtibèrica a la Casa forastera dels Àustries, qui regnarien fins a l'adveniment d'una altra dinastia, també externa, com la dels Borbons el 1700.

El baró de Cañellas

Tranquils, amics, aquest no és el darrer títol nobiliari que el rei d'Espanya hagi atorgat per a recompensar els serveis a la Corona i a la "Unidad de la Patria" amb motiu de la dimissió d'en Tòfol Soler. Tampoc no és una befa a l'Amo, a l'arbre que encara s'aguanta dret. El títol nobiliari dit de Castella o també del Regne, és més vell que el pastar. Fou creat l'any 1775 a favor d'un senyor que es deia José Bouffard y Suñer. En parla l'enciclopèdia Espasa al seu segon volum. Ω

La màfia de l'aigua amenaça de mort Jaume Sastre

Dilluns dia 15 d'abril, al contestador automàtic de L'ESTEL va quedar enregistrada la següent cridada telefònica que més avall transcrivim literalment. Immediatament es va fer una denúncia i es va posar a disposició del jutjat de guàrdia aquest missatge:

Ventura Rubí.

"Bones! Sóc un company del senyor Ventura Rubí a s'Ajuntament de Sencelles. Aquest missatge és per al senyor Jaume Sastre per dir-li que és un fill de puta i que vagi alerta a lo que escriu, no; i que procuri no deixar aparcat es seu cotxe an es carrer perquè el trobarà cremat; i que vagi alerta també a tancar bé ses portes de ca seva perquè també les trobarà cremades, no; i si torna a xerrar del senyor Ventura Rubí o se tornar a ficar-se amb qualcú més li puc assegurar que el matarem".

CRIDA A LA CIUTADANIA!**AJUDAU-NOS A IDENTIFICAR ELS MAFIOSOS QUE AMENACEN DE MORT**

L'ESTEL de Mallorca posa a disposició dels ciutadans i ciutadanes el telèfon **27 23 27** on podran escoltar de viva veu les amenaces telefòniques. No cal dir que agraïrem qualsevol pista que pugui ajudar a identificar la veu dels mafiosos de l'aigua i que podeu fer arribar a l'ap. de correus 531 de Ciutat o al telèfon de la redacció de L'ESTEL 26 50 05 Ω

Subscripció popular per recórrer la sentència:

Llibreta d'estalvi Sa Nostra
2051 - 0017 - 03 - 0082962188

Contra la sentència racista del jutge Quintana Carretero, anem al Tribunal de Drets Humans europeu
Subscripció popular. Comitè per la llibertat d'expressió

Després que per la força de les armes i per dret de conquesta, l'imperialisme espanyol va reduir Mallorca a la condició de colònia, amb el **Decreto de Nueva Planta** (1715), es va iniciar la invasió de jutges i funcionaris forasters que tracten els mallorquins com esclaus i menyspreen la llengua i cultura catalanes. Fins fa pocs anys totes aquestes agressions racistes i xenòfobes anti-mallorquines quedaven dins la més absoluta impunitat. Avui, afortunadament, el nacionalisme mallorquí no és un afer intern d'Espanya sinó que constitueix un problema internacional dins el context europeu. Coherentment amb això, davant aquesta acció racista perpetrada pel jutge madrileny Pedro José Quintana Carretero cal recórrer primer a l'Audiència, després al Suprem i al Constitucional espanyol i finalment al Tribunal Europeu de Drets Humans. Atès que ens trobam davant una sentència que vol "esser un càstig exemplar" per intimidar el conjunt de la premsa en llengua catalana en general i el nacionalisme mallorquí en particular, aquest és el motiu pel qual feim una crida a la solidaritat i obrim la següent subscripció popular (a dalt).

CARN CAVOLADA

Vendetta siciliana dins el PP: la nit dels ganivets llargs

JAUME SASTRE

La raó més important que ha portat a la màfia d'en Cañellas a desfer-se'n de mala manera del president Tòfol Soler fou que quan aquest va arribar al Consolat de Mar va tancar l'aixeta dels doblers que servien per mantenir boques callades en els afers de corrupció Túnel de Sóller i Calviagate. Recordem que en Bordoy rebia cada mes un doblers per pagar a terminis la multa de 100 milions. En deixar de rebre aquests doblers, a en Bordoy li va entrar una xerrera desfeta que el va portar a buidar el gavatx davant el jutge i va dir el que tot Mallorca ja sap de fa molts d'anys: el Calviagate fou una operació dissenyada i aprovada pel lloro vell Gabriel Cañellas.

Un dels interrogants que s'hauran d'aclarir aviat és l'actitud que adoptarà el Grupo Serra davant la màfia d'en Cañellas. El retorn a postures pro-forasteres i anti-normalització lingüística del PP amb el *Diari de Balears* al carrer, fan que l'actitud pròxima de Pere Serra sigui esperada amb interès. ¿Quina carta jugarà Pere Serra, potser la del búnquer cavernícola Cañellas o la de la dreta més civilitzada i mallorquina representada per Tòfol Soler? Aviat ho sabrem.

El qui l'ha cagada de tot en aquest escàndol de república bananera ha estat **Joan Verger**. S'ha ajuntat amb el seu pitjor enemic dins el PP, en Cañellas, per anar contra en Tòfol Soler que perseguia una aproximació al nacionalisme d'UM. Verger tenia la possibilitat de jubilar el mafiós Cañellas i en comptes de fer això i enviar-lo a la merda, li ha donat força. Cañellas, tot i que el destesta i l'ha odiat sempre, ara fa cas a Verger perquè el necessita. El dia que ja no el necessita el qui rebrà llavors la punyelada traïdora per l'esquena serà el propi Verger.

Fotografia del matí de dia 31 de maig (Foto EDM).

A en Francesc Fiol del PP a l'Ajuntament de Ciutat el seus companys de partit li han fet el llit d'una manera increïble. Els mateixos que brindaven amb cava amb ell per esser nomenat conseller, a la mateixa hora davall davall esmolaven les ganivetes per tallar-li el coll. Escarrufa veure com se les gasten dins el PP! Per poc que te confuis i els donis l'esquena els propis companys de partit et roben la cartera i que te l'han ficada fins a tall de mànec.

La nova tereseta de la màfia d'en Cañellas es diu Jaume Matas, àlies *el gomina*. Una de les primeres coses que ha dit aquest noningú és que s'han acabat els Correllengües i donar suport a la normalització lingüística. Aleshores, què feia Jaume Mates vora Tòfol Soler dia 18 a la manifestació de la plaça Major? A la vista dels fets, ara s'ha destapat tot. Hi era enviat pel seu amo per vigilar de prop en Soler i perquè aquest no sospitàs que estaven tramant el seu assassinat polític.

El mafiós Gabriel Cañellas ha quedat com aquell mentider que ha quedat enganxat dins la tereynina de la seva mentida. Ell diu que no va tenir res a veure en l'a-

fer Calviagate, però, ara amb el paper director que ha tingut en la decapitació de Tòfol Soler s'ha posat en evidència que en última instància qui talla el bacallà és ell. En resum, apunyalant Tòfol Soler, Cañellas ha donat la raó al jutge Castro que li **imputa el poder monolític que ha exercit en el partit i a les institucions.**

Amb la seva dimissió, Tòfol Soler, a més de mantenir la dignitat, ha adquirit un gran capital polític que li pot permetre retornar tot d'una que les circumstàncies polítiques canviïn una mica. El brut cacic Cañellas ja ha estat imputat pel jutge Castro i pel fiscal. Si en aquest país encara queda un bri de justícia Cañellas pot acabar condemnat, aleshores serà el moment de Tòfol Soler.

La gran qüestió és: podrà comprar altra vegada la màfia d'en Cañellas els jutges com ja va fer amb el jutge corrupte i dissolt, Pedro Barceló, a qui va convèncer perquè mantingués el secret del sumari abans de les últimes eleccions autonòmiques de 1995?

La defenestració de Tòfol Soler s'ha produït amb el beneplàcit de Madrid que ha vist en aquest el perill d'un nou Pujol. Aleshores, què fa Jordi Pujol apuntant un feixista anticatalanista com n'Aznar a la Moncloa? Va ben errat de comptes si Jordi Pujol pensa arrabassar concessions importants al partit neonazi espanyol com és el PP!

Ho va dir Baltasar Porcel dimecres dia 29 al programa

d'Antoni Basses a Catalunya Ràdio: **Els mallorquins del PP no es van atrevir a rebel·lar-se contra Madrid quan Aznar va fotre defora en Cañellas i ara, com és habitual en les persones més desgraciades i fotudes, es dediquen a matar-se entre si.**

Mala puta! Vaig ser jo qui te va nomenar consellera! Amb aquestes paraules i tirant-li a la cara un paquet de kleenex, així va explotar Gabriel Cañellas la nit dels ganivets llargs quan una consellera jove li va dir que el millor que podia fer per Mallorca i pel PP era retirar-se. Segons dignes de tot crèdit, aquesta consellera va sortir de la reunió plorant.

A la vista dels fets, és evident que les dones del PP són més valentes que els homes que són tots una colla de calçonassos aterorits pel lloro vell. Dels quatre vots que va tenir a favor Tòfol Soler, tres foren dones: Rosa Estaràs, Margalida Ferrando i Joana Aina Vidal. L'altre vot fou el de Bartomeu Reus.

Dimarts dia 4 de juny, una bona pancarta penjava del punt que hi ha damunt la rodona de la carretera Inca - Alcúdia. Què deia aquesta pancarta? Doncs deia: **Soler! Fort i no et moguis!**, amb

quatre signes d'amiració a mena de quatre barres.

AGRAÏMENTS

Vull agrair públicament a totes aquelles persones que, ja sigui d'una manera anònima o ja sigui signant amb el seu nom, han participat en la subscripció popular per recórrer la sentència del jutge foraster Pedro José Quintana Carretero en contra de la llibertat d'expressió. Amb data 4 de juny he de dir que s'han recollit 156.000 pessetes. Igualment vull agrair als testimonis que van compareixer al judici citats per la defensa començant pel diputat del PSM, Pere Sampol, continuant amb Francesc Obrador i el regidor de l'oposició de l'Ajuntament de Sencelles, Joan Roig; i acabant amb els membres de la Coordinadora contra el transvasament de l'aigua de Sencelles, Jordi Llabrés i Joan Sanç. També vull agrair a Antoni Artigues, a Biel Majoral, a Maria Conca, a Mercè Llorente i a Glòria Bordons el peritatge lingüística que van fer a petició del misser defensor Sebastià Frau. I finalment vull donar les gràcies a totes aquelles persones que en un acte de suport van compareixer al jutjat núm 2, dilluns 11 de març i a totes les publicacions de Mallorca, bàsicament de la Premsa Forana, que es van banyar el cul en defensa de la llibertat d'expressió. Ω

Recorda! Quan hakis llegit aquest periòdic, si no en fas la col·lecció, regala'l a un amic, veí o parent. El país ho necessita.

Illes Balears
Projecte De País

amb el suport de:

GOVERN BALEAR

Consell Assessor de Ràdio Televisió
Espanyola a les Illes Balears

ASSOCIACIÓ DE LA PREMSA FORANA
DE MALLORCA

Comunicació al servei del nostre poble

Indisciplina i autoritat

"El dia que el lotus florí, ai las!, la meva ment era errabunda i no n'havia esment." (Rabindranath Tàgur, "Flama d'abril".)

"Escipió no tenia pas per afortunada la república els murs de la qual fossin dempeus i els seus costums per terra." "Els teus vicis són les serps; mata les serps de la injustícia, i s'engrandirà el teu desig de la Font de la veritat." (Agustí d'Hipona, 354-430, pilar de l'Església d'Occident durant la invasió bàrbara, Nord d'Àfrica.)

"La moderna identificació del significat de bo amb allò que agrada o abel·leix i dolent amb allò que repugna és... la més perfecta formulació d'un capteniment ressentit i reaccionari... car redueix tota qüestió concreta sobre la bondat objectiva -d'una institució, un govern, una guerra- a una qüestió d'agradar-li o no una cosa: a uns els fa goig la segregació i a uns altres la integració; a uns els fa ois la guerra del Vietnam i a uns altres complau... dir-ne pus és pura metafísica." (Xavier Rubert de Ventós, catedràtic d'Estètica a Barcelona, *Moral i Nova Cultura*.)

"Si com el qui l'ànima a vicis dóna per molt llarg temps, i en hàbit d'a- [quella gira, no té poder contra l'Amor ni ira qui al començ son poder abandona." "De mals plaers he volgut ser nodrit, per què em trobe hui més que la cera [moll..."

"Qui passió en algun fet lo mou res farà que ell sia segur." "Jo trobe solt el meu enteniment i só llibert, a temps, del que dec fer, per a llevar prest l'hàbit no tinc [poder: mudar costum no es fa només volent. El qui pogués haver coneixement en el començ, ans de l'hàbit format, quan fa de mal després que és engen- [drat. i quant en nosaltres ell és potent..." (Ausiàs Marc, "el gran català d'amor mestre", 1397-1459.)

"Jo creia deslliurar-me d'una veritat en formular-la i copsar-la. Llavors desconeixia que la veritat obliga. Que exigeix de nosaltres més que un simple acte de locució... Però el dia que, fatigat dels meus hàbits i enfatigat dels meus desigs, em decidí a

deixar-ho tot per a peregrinar, ja no em semblava que obeïa cap obligació o exigència o deute, sinó la crida d'una gran amor a la qual ens lliurem com al vol." (*Pelegrinatge a les fonts*, Lanza de Vasto, deixeble europeu de M. Gandhi.)

"Quan vegis, doncs, un home de vida impura i llicenciosa, constataràs que verament és quelcom nascut del fang i del llot, amb una mena de capteniment que s'assembla a les bèsties... les passions l'han convertit en bèstia, i per açò presenta una forma de vida com amfibia i ambigua. D'aquest mal en trobaràs senyal no sols al llit, sinó damunt les taules, dins els rebosts i per tota la casa." (*Vida de Moisès*, de Gregori de Nissa, Capadòcia, 335-395.)

"E no sé què aquest voler empatxa, mos sentiments s'escampen ab [desorde, si vull tornar en concert e bon orde, mon apetit tot bon consell despatxa; i volant va d'una en altra branca, e jo seguec aquell on me convida, no sé per què pecant a solta brida, car jo som cert haver voluntat franca." (Joan Pujol, potser de Mataró, Maresme, s. XVI, *Etern Factor de tota creatura...*, poema sobre el *Cant espiritual* d'Ausiàs Marc.)

"L'amor sosté el món. Davallar és fàcil, no ho és enlairar-se. Com que la majoria som indisciplinats, la nostra experiència diària consisteix a insultar-nos i barallar-nos amb qualsevol pretext." (Mahatma Gandhi, 1869-1948, independentista hindú no violent.)

"... els negres eren mancats d'unitat. Hi havia alguns grups que miraven de fer quelcom per sortir d'aquella injusta situació, però cada colla anava a la seva, no hi havia coordinació, ni unitat de fites ni d'estratègia per atènyer allò que pretenien tots plegats. Per açò, amb prou feines assolien res i les coses seguien com sempre, o pitjor, perquè cada fracàs els convencia que no se'n podien pas sortir... els faltava interès per a coordinar-se. Això es concretava en passivitat, en no fer-hi res, no participar, ser apàtics en tot i viure contínuament atemorits..." (Martin Luther King, 1929-68, dirigent dels dret civils de la minoria nacional afroamericana als Estats Units.)

"On no hi ha cap, tot són cues." "La regla manté el convent." (Refrans populars nostrats.)

"Sense comandaments, res de bo no pot resultar en res, i molt particularment en la guerra. La disciplina és el millor mitjà de salvar-se'n; la indisciplina ha estat la perdició de molta gentada." (Xenofont, 445-355 aC, militar i historiador grec, en *L'expedició dels deu mil*, sobre la incursió grega al cor de l'immens Imperi Persa.) Ω

PETITA HISTÒRIA DE LA CUINA A MALLORCA (2)

La cuina d'altre temps a Mallorca

ANTÒNIA SERRANO I DARDER
autora del llibre *Les receptes de na Tonina*

Diverses són les fonts per saber com era la cuina medieval a Mallorca, si ens regim pel que diu Ramon Llull a la seva obra -malgrat que ell no escrivís cap llibre de cuina- i pel receptari medieval *EL llibre del Sent Soví*, podem fer una llista aproximada dels aliments que es consumien en aquesta època:

- El pa era blanc o moreno.
 - La carn de bestiar era: porc, anyell, moltó,¹ bou.
 - La carn d'aus era la que es consumia majorment i solia esser: agró,² capó, pollastre, gallina, oca, perdiu, paó.
 - Tota casta de peix era emprat -*EL llibre del Sent Soví* n'anomena una cinquantena de varietats i porta onze receptes per preparar-lo-, també es menjava la llagosta i el calamar.
 - Verdures: alls, cebes, porros, col, albergínies, carxofes.
 - Llegums: faves, cigrons, lletilles.
 - Greixos: oli i saïm.
 - Derivats animals: formatge, llet, ous, mel. La mel era usada per endolcir i com a medicina.
 - La sal, que a més de donar el punt desitjat a les viandes servia per conservar la carn i el peix.
 - La canyella era una de les espècies més emprades, s'usava també el pebre i el safrà, aquest darrer condiment es cultivava a Mallorca.³
 - Pel que fa a les fruites, Anselm Turmeda, a *Les cobles de la divisió del regne de Mallorca*, n'anomena gran varietat: dàtils, pomes, préssecs, codonys, albercocs, cireres, maçanes, prunes, taronges, poncins, llimones, avellanets, lladons, raïms moscatells i figues. Podem afegir-hi nous i pinyons.
- La cuina era en certs casos refinada, com us ho pot mostrar aquest menú medieval:⁴

Albergínies farcides i frites
Calamars al forn farcits de nous
*Pollastre a la caçola al forn i alidem*⁵
Flaó⁶

Podem creure que els pobres no menjaven tant bé i que el pancuit, les faves, les sopes i les figues seques regnaven a la seva humil taula. Ω

¹ Mascle de l'ovella castrat.

² Au pescadora de tamany gros (80 o 90 cm d'alçada) de la família dels ardeits.

³ Deu venir d'aquesta època l'arròs engrogat que es menjaven els personatges de les rondalles mallorquines.

⁴ Vegeu *Les receptes de na Tonina* d'Antònia Serrano, pàgina 218.

⁵ És una salsa feta amb ous, vinagre i el suc del rostit.

⁶ Ramon Llull diu que la mare de Blanquerna donava flaó al seu fill per berenar.

RESPOSTA A LES PROVES NUCLEARS A L'ATOL DE MURUROA BOICOT Als productes francesos

Davant d'una agressió d'aquesta mena que afecta tots els habitants del planeta, no hi ha cap més alternativa que una resposta radical. És per això que et proposam donar suport al BOICOT als productes, establiments i interessos francesos. En la teva mà hi ha la possibilitat d'estrènyer el govern francès on més li farà mal. En la seva butxaca. Aquesta acció ens pot ajudar, mentre l'haguem de mantenir, a potenciar el consum de productes nacionals. Ací et presentam una relació dels interessos més habituals:

Distribució. Continente, Pryca, Alcampo, Intermerca, Intermarché, Leroy Merlin, Leclerc, Dia, Carrefour. **Automoció.** Renault, Citroën, Peugeot-Talbot, Mobyette, Total, Fina, Elf, Michelin, Valeo. **Llet i derivats.** Llet Parmalat, Llet Remy Picot, Llet President, Llet Vilcontal, Llet Bridel, Yoplait, Danone, Dan'up, Babydel, Delifru, Gelats Miko. **Formatges.** La vaca que rie, Caprice des Dieux, Chamois d'Or, Presid'or, Petit Suisse, Camembert, Gruyere, Roquefort, Rondele, Souette, Brie, Plesir de France, Poite de Brie, Syrtor. **Alimentació.** Achicoria Leroux, Chaumes, Productes Lu, Productes Gerblé. **Galetes.** Declaré, Grafitti, Sant Michel, Figs Casagrain, Saint Albrey, Xocolata Lind, Poulain, Gigante Verde, Bonduelles. **Begudes.** Rene Barbier, Moet, Armagnac, Bardinet, Benedictin, Conyac Martell, Cointreau, Courvoisier, Grand Marnier, Aigües Evian, Aigües de Viladrau, Aigües de Vichy, Aigües Perrier, Aigües Fontdor, Hennessy, Kronenbourg, Marie Brizard, Napoleon, Orangina, Patxaran, Olatz; Patxaran Zoco, Pernot, Remy Martin, Ricard, Rom Negrita, Savinsa, vins i caves francesos. **Adrogueria i perfumeria.** L'Oreal, Garnier, Eugene, Dodot, Cacharel, Valentine, Chanel, Briseis, Fler a Fler, Guy Laroche, Hermes, Jacob Delafont, Rochas, Royal Ambré, Poison. **Cristalleria.** Alcolor, Arcopal, Cristel, Cristal d'Arques, Cuisinox, Duralex, Pyrex. **Altres interessos.** AEG, Air France, BNP, BIC, Cartier, Credit Lyonnais, Damart, Fichet, Gan Assurances, General Biscuits, Bicicletes Gitane, Gitanes Tabacs, Gaulois Tabacs, Golf Poalto, Havas, Yves Rocher, Label Rouge, Legran, Lyonnaisse España, Mare Nostrum. **Material Elèctric.** Mavic, Metal Mazda, Moulinex, Paribas, La paternal, Pechiney, La Prevision Hispalense, Pronda, la Reduelle, Rhone-Polenc, S.A. de Fibras Artificiales, Salicor, Soc. Espa. del Oxigeno, Société Generale de Banque, Sonocolor TV, Tefal, Tubo Fabrega, Usinor, UAP Assurances, Vinidor.

CONDEMN A LA LLIBERTAT D'EXPRESSION

Peritatge lingüístic realitzat per:
Antoni Artigues
Gabriel Oliver (Biel Majoral)
Maria Conca

Condemna a la llibertat d'expressió inclou la crònica del judici, el peritatge lingüístic dels articles denunciats realitzat per Antoni Artigues, Gabriel Oliver i Maria Conca, els articles de Jaume Sastre denunciats per Ventura Rubí, retalls de premsa, dibuixos i fotografies. El preu és de 700 pessetes; també hi ha un preu d'ajut de 1.000 pessetes. El podeu trobar a les llibreries de Ciutat o telefonant al 26 50 05.

Gloses

Homes que han fet retxa devers s'Arenal (2)

CLIMENT GARAU DE LLUCMAJOR

Un tal Sastre treballava d'ofici de sabater, la idea li vengué que altre ritme el cridava. De conserge se n'anava, aquesta plaça ocupà, s'alemany va practicar, idioma que dominava.

En pocs anys se disparà com una carabassera, va prendre bona carrera a tothom va admirar. S'Arenal Parc va comprar, va llogar s'Alejandria, Badia de Palma el seguia, en cap moment s'assustà.

Dos-centes vaques posà a sa nova vaqueria, sa llet embotellaria per poder-la despatxar. Palma Crem li va posar, una beguda molt bona, s'empresa ha presa força i d'això se'n sol parlar.

En Gori Jaume també és gendre d'en Femenies, ha escalades unes cimes com cap altre sabé fer; uns grans negocis ell té des ram de construcció, s'Arenal i Llucmajor, Polígon, Ciutat també.

Un tal Ferrà hi havia a ciutat de Llucmajor, era ben emprenedor, sabates fabricaria; sa idea canviaria, a s'Arenal se'n va anar, un hotel hi va aixecar, de sa Marina es diria.

Un fill ben espavilat de sa família sortí, ell s'ha sabut distingir per sa seva habilitat, molt de negoci ha muntat de ben diferent caràcter, no l'assusten els obstacles que per mig li han posats.

Aquesta homes senyalats sortiren per ells lluitar i als turistes donar totes ses facilitats. Ells queden agombolats d'aquesta gent mallorquina, aquí troben bona vida, viuen amb tranquil·litat.

Un home molt deixondit a s'Arenal va arribar, un diari va crear, li diuen Mateu Florit; es públic està servit de tota sa novetat, que digui sa veritat cap altre no n'ha sortit. Ω

A Mallorca

Escandell

Mallorca té *hermosura*, per tot ne podem trobar, des del puig de més altura molt bé se pot contemplar i l'aire més pur hi puja per l'oratge de la mar.

Des del nord fins an el sud i de llevant a ponent té un paisatge tan pur que enalteix l'enteniment.

Trob que se pot alabar l'illa per tanta bellesa, també enaltir la grandesa de les coves ran de mar.

Té el clima molt benigne, cosa que es d'apreciar, i tota persona digna d'aquí darà sa consigna que Mallorca és d'alabar. Ω

Mallorquí!
La llengua catalana, pròpia de les illes Balears, és oficial a Mallorca. Els teus fills tenen el dret i el deure de saber-la. Exigeix escoles catalanes al teu poble o barriada.

Una mufada!

ES GALL

En Cañellas d'ultratomba ha mufat... Que no era mort? Ha tornat amb una bomba perquè el país vagi tort.

Jo crec que el pepé s'esmica, si escoltes bé, fa mal so... El que han fet, qualcú s'ho [explica?]
Jo crec que prest farà es tro.

Que un mal llamp rompi els [seus ossos] i es perdin dins un fondal, si del país ve a fer trossos, com si fos el Comte Mal.

Sí, una mala fi s'apropa, com el fat deixa palès. Mal faci es tro aqueixa tropa, que de bo no en traurem res!

Ai bon Jesús, sant Antoni! Per retirar en Soler s'avendria amb el dimoni... Ha pactat amb en Verger!

Muden de vot, de postures, ara en Matas... Es igual! A una mula que és venal li posen mil flocadures. Ω

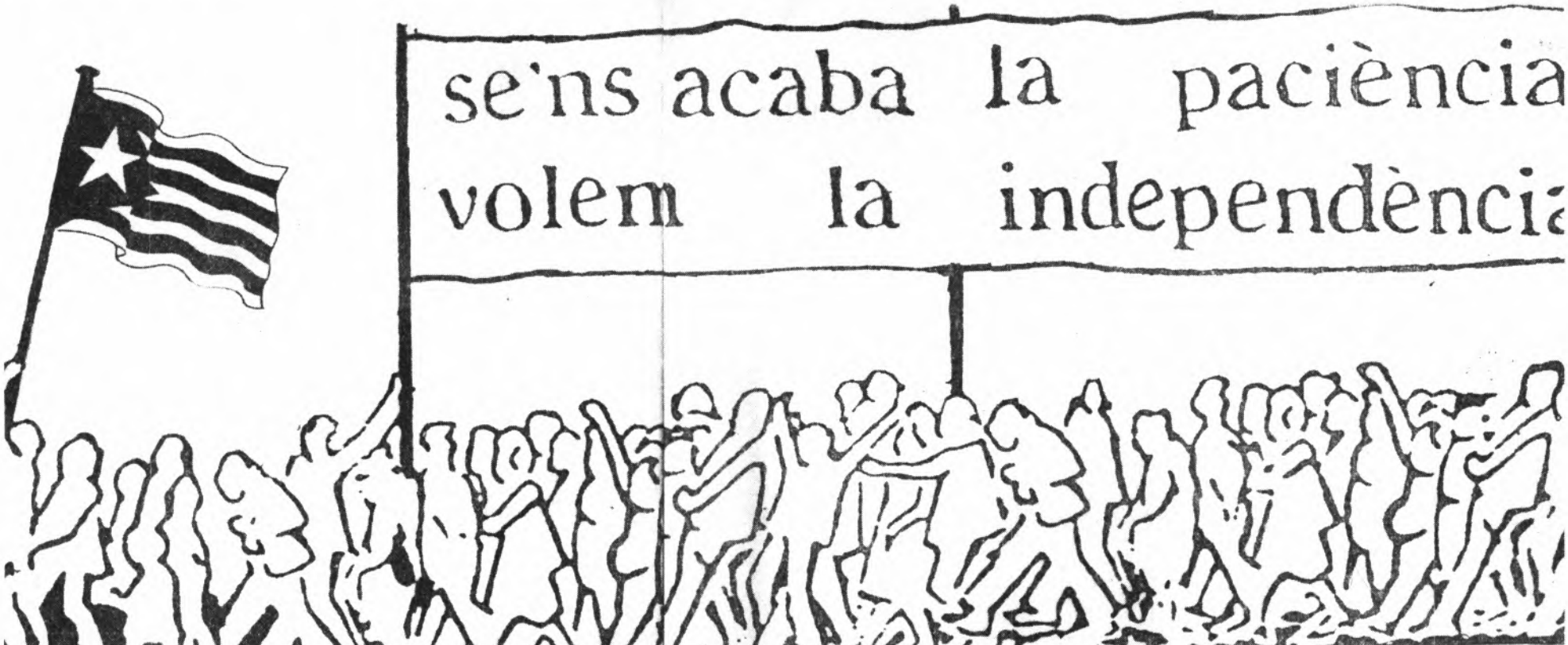
-I A UTÉ DE QUE LE JUGGAN

-A MI EM JUTGEN PER INDEPENDENTISTA

-UF ENTONSE LO TIENE PEÓ QUE MI NOVIO QUE ETÁ AQUI PO

L'ESTEL de Mallorca
SUBSCRIVIU-VOS-HI

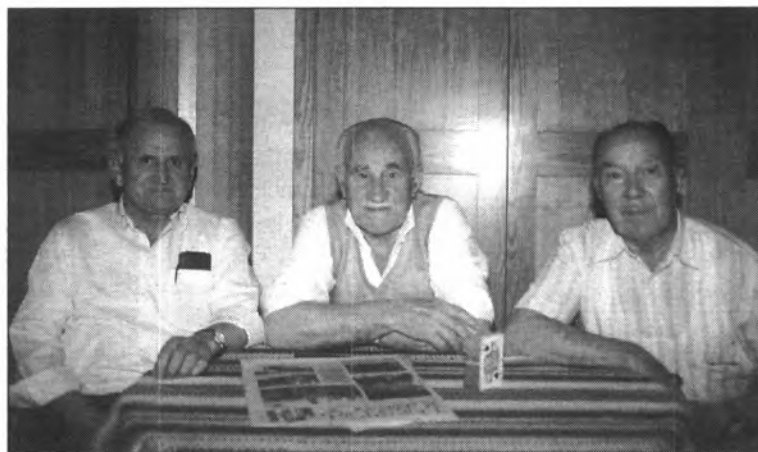
És en Sadurní, porter del Barça durant desset anys, després d'en Ramallets, amb en Miquel-Angel Martínez, natural de Cala Millor (el més petit), que ara té 16 anys i juga amb els juvenils del Barça.

El Grup musical Cappella de Cala Millor va guanyar el premi internacional de cant coral de Verona (Itàlia) el mes d'abril passat. Ara, durant le mes de juliol, faran la presentació d'un compact-disc amb les seves cançons. El director del grup és en Martí Saez.

En Jaume Vidal, de sa Calatrava de Ciutat, fa un any que regenta el bar Es Far, a Cala Bona. En Jaume va comprar fa vuit anys una pastisseria al complex Buganvília, a sa Coma, però ara fa quatre anys una empresa britànica va comprar tot el complex d'apartaments i botigues i la pastisseria va quedar sola. L'empresa britànica va fer una oferta ridícula de compra al mallorquí -que no fou acceptada- perquè no el volia dins el complex i aquí començaren els problemes. Li posen cadenats i bardisses, li posen dos quioscs just al davant, li espanten els proveïdors -Palma Crem, Panima, Matutano, Capó... La màfia britànica actua de manera contundent contra el mallorquí. Les autoritats no en volen saber res. L'assumpte és als tribunals de justícia. Ja veurem com acabarà.

D'esquerra a dreta: Miquel Morey, secretari; Joan Galmés, president; i Sebastià Vives, tresorer. Ells organitzen la vida social i lúdica de les persones de la tercera edat de Son Cervera.

L'ESTEL de Mallorca

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom.....
 Adreça.....
C.P.....
 Població.....
 C.I.F. Tel

M'interessa una subscripció
ANUAL 3.000 PTS

Rebut domiciliat a un banc o caixa

Banc/Caixa.....
 Adreça.....
 Núm. entitat.....Núm. sucursal.....
 Compte núm.....

Firma

Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Apartat de Correus 124
07600 s'Arenal de Mallorca

Diumenge, 23 de juny, revetlla de Sant Joan, a les 20,30 hores
 Bar Es Pinzell (Carrer de les Caputxines, Palma)

PREMIS BARCO I LLAÜT

Llista de candidats:

Premi Barco

als atacs als drets nacionals de Mallorca:

- La Feria de abril**, per voler convertir Mallorca en una província andalusa.
- PP**, per atemptar contra la unitat política i lingüística dels Països Catalans.
- Joaquín Cotoner**, per encapçalar el sector més retrògrad del panorama polític balear.
- Luis María Ansón**, per dirigir l'ABC, el diari que des de Madrid més ha atacat la nostra identitat nacional.
- Delegació d'Hisenda**, per l'espoli fiscal a que ens sotmet cada any.

Premi Llaüt

a la tasca pel redreçament nacional:

- Correllengua 96**, per haver mobilitzat tot Mallorca en la defensa de la nostra llengua.
- Diari de Balears**, per haver donat la primera passa en la normalització lingüística de la premsa diària.
- Cristòfol Soler**, per les iniciatives a favor del català i de la dignificació de la política empreses durant el seu mandat.
- Obra Cultural Balear**, per organitzar la Diada per la Llengua i l'Autogovern.
- Escola d'Estiu**, per treballar per un ensenyament arrelat a l'àmbit dels Països Catalans.

Programa: Sopar.

Reserves: Telèfon 265005 (deixau dit el vostre nom i el nombre de persones que vindreu). Vine a sopar i participar de la festa. Després sortirem a celebrar la Revetlla de Sant Joan.

No t'ho pots perdre!

Apartat de correus núm. 531 Ciutat de Mallorca